Povești nemuritoare

Poveşti nemuritoare

25

Coperta:
IRINA BOGDAN

ISBN 973-25-0521-4

EDITURA ION CREANGĂ S.A.
Piaţa Presei Libere, nr.1
Sector 1, Bucureşti
Tel.: 222 32 54
Fax: 223 11 12
ROMÂNIA

Povești nemuritoare

EDITURA ION CREANGĂ – BUCUREȘTI, 1996

Corbul cel îndărătnic

A FOST ODATĂ ca niciodată. Cândva, trăia un abiar[1] care avea multă bogăţie şi bani. Şi mai avea şi un fecior pe care îl chema Mehrak. Cum era singurul, se înţelege că era şi nespus de îndrăgit. Când Mehrak ajunse flăcău şi îi crescu barbă şi mustăţi, tatăl său îi găsi o nevastă pricepută şi sprintenă.

Abiarul trăia în îndestulare şi în fiecare seară, la cină, în jurul său se adunau şi nevasta, şi feciorul, şi nora. Dar el nu era numai abiar, mai era şi mai-mare peste sat, din care pricină era ascultat de toţi oamenii. Zilele treceau, vremea zbura, lunile se duceau, iar anii rămâneau în urmă. Abiarul îmbătrâni şi slăbi. Odată, într-o seară, îşi chemă feciorul şi-i grăi:

---

[1] Abiar – cel care se îngrijeşte de întreţinerea canalelor de irigaţie.

– Ceea ce am avut de făcut pe această lume am terminat şi, nu peste multă vreme, am să închid ochii pentru totdeauna. Mehrak, fiul meu, ţie-ţi grăiesc! Nu lăsa ca după moartea mea lampa să se stingă şi casa să rămână fără lumină, iar banii nu-i cheltui fără rost. Ţine calea de mijloc, calea cea de aur şi cândva, de te va părăsi norocul, ia în mână sapa, apucă-te să ari şi să semeni, şi vei găsi îndestulare aşa cum numai pământul îţi dă.

Trecură câteva zile şi abiarul muri. Mehrak îi luă locul, dar nu înţelese ce trebuia să facă; cheltui banii fără nici o noimă şi asta până află că în afară de o vacă şi de laptele pe care îl dădea, cu care de altfel era nevoit să-şi ducă zilele, nimic nu-i mai rămăsese. Cei ce mâncau găini şi miei trăiau acum numai cu pâine uscată...

Odată, Mehrak ieşi la câmp şi văzu o arie de treierat. Îşi aminti că tată-său îi poruncise: „Cândva, de te va părăsi norocul, ia în mână sapa". Şi se gândi: Trebuie cât se poate de repede să vând vaca, să fac rost de pământ, să strâng sămânţă şi să mă apuc să-mi semăn ogorul cu grâu.

Întocmai şi făcu. Cu banii primiţi pe vacă

cumpără puţin pământ şi grâu de sămânţă. Apucă în mână sapa şi se puse pe treabă...

Dar iată că veni vremea culesului. Într-o dimineaţă, Mehrak văzu cum un corb negru, care era aşezat pe ogorul lui, îi strica semănătura. Atunci luă de jos o piatră şi aruncă în corb. Pasărea se înălţă în văzduh, apoi se aşeză pe un bolovan negru, la marginea aceluiaşi ogor. Stătu acolo ce stătu şi, când Mehrak începu să lucreze, iarăşi se întoarse la stricăciunile lui. O a doua piatră porni din mâna omului, ca să-l lovească, dar ca şi mai înainte, corbul se ridică în văzduh şi se aşeză pe bolovan. Şi cum până la asfinţit şezu cu încăpăţânare pe ogor, pasărea reuşi până la urmă să-l scoată pe Mehrak din minţi. În dimineaţa ce urmă, corbul făcu acelaşi lucru ca şi în ajun; până ce Mehrak îi zise:

– Ascultă, corbule! De ce eşti îndărătnic şi-mi strici semănătura?

– Vreau să-mi bat joc de tine, răspunse corbul.

Mehrak nu izbuti în nici un fel să se descotorosească de corb, aşa că seara el îi povesti nevestei tot ce i se întâmplase peste zi. Şi nevasta îi zise:

– Mâine dimineaţă, înainte ca spre tine să zboare corbul, ia nişte smoală, topeşte-o şi toarn-o pe bolovanul cel negru. Când corbul se aşază, se lipeşte, tu îl prinzi şi-i răsuceşti gâtul.

– Nevastă, ce înţeleaptă eşti! se minună Mehrak. M-ai învăţat un lucru bun. Întocmai am să fac!

În ziua următoare, dis-de-dimineaţă, aduse smoală, o topi şi o turnă pe bolovanul cel negru. Se lumină bine, apoi răsări şi soarele. După un ceas se ivi corbul din ajun, care se repezi la semănătură. Mehrak îi dădu pace până ce soarele topi şi mai bine smoala. După aceea, luă o piatră şi o azvârli în corb. Speriată, pasărea se grăbi spre bolovan, iar când se aşeză, pe dată ghearele i se lipiră. Iar Mehrak se apropie şi nu peste mult îi simţi gâtul în palmă.

– De ce faci asta? întrebă corbul văzându-şi clipele vieţii numărate.

– Vreau să-mi bat joc de tine! răspunse Mehrak.

Şi corbul zise mai departe:

– Dă-mi drumul, mai mult n-am să mai fac nici un rău semănăturii tale. Dacă ai să mă omori, puii mei vor rămâne fără ocrotire, te vor blestema

şi ţie însuţi îţi va fi rău.

Vorbele corbului îl înduioşară pe Mehrak şi el îi dădu drumul.

– Hei, Mehrak! mai zise corbul după ce se aşeză alături. Tu ai avut milă de mine, aşa că am să te răsplătesc. Îţi dau o pană. Păstreaz-o şi dacă vei avea vreo nenorocire, dă-i drumul s-o ducă vântul. Încotro o va porni, să te duci în urma ei şi asta până ai să ajungi la mine. Când ai să mă vezi, n-am să te las neajutorat.

– Prea bine, încuviinţă Mehrak.

Aşa că luă pana, o duse acasă, i-o dădu nevestei şi zise:

– Ia un cufăr de fier şi ascunde pana în fundul lui. Poate, la zile negre, ne va fi de vreun folos.

Nevasta luă pana şi o puse în cufăr. Trecură câţiva ani şi iată că veni seceta. Nu tu ploaie, pământul nu rodi nimic şi Mehrak ajunse la sapă de lemn. Aducându-şi aminte, nevasta îi zise:

– Mehrak, ce-ar fi să iei pana şi să te duci să cauţi corbul?

– Bine zici, du-te şi adu pana, răspunse el.

Femeia aduse pana, Mehrak ieşi din casă şi îi dădu drumul. Pana zbură de parcă ar fi pur-

tat-o vântul, iar Mehrak merse în urma ei până ajunse pe culmea unui munte, la un palat de fier. Se uită şi ce văzu? Acolo dormea o matahală de demon care, simţindu-l, se trezi şi urlă:

– Hei, fiu de om cu dinţii albi şi ochii negri! Ce nevoi te-au adus pe-aici?

– Merg în urma penei, răspunse Mehrak.

– Bine, du-te mai departe!

Pana zbură ce zbură şi intră într-o peşteră. Mehrak, tot după ea, ajunse şi el înăuntru şi acolo, fără să se aştepte, dădu cu ochii de corb.

– A, Mehrak! Bine ai venit! Ţi-ai amintit de mine? întrebă corbul.

Şi Mehrak îi povesti de secetă şi de grijile pe care le avea. Corbul îi dădu degrabă patru-cinci saci de grâu şi-i zise:

– Uite de-ale gurii pentru voi toţi în acest an secetos. Îi mai dărui o găină şi-i zise: Găina asta niciodată nu se dă jos din cuibar şi în fiecare zi vă dă câte un ou de aur. Găina ţi-o dăruiesc ca să ai şi bani.

Mehrak se întoarse acasă vesel şi fericit şi-i povesti nevestei tot ce făcuse.

– Toate sunt bune, zise nevasta, dar tu să nu spui nimănui că noi avem o astfel de găină.

Iar Mehrak n-o ascultă, se duse pretutindeni, şi arătă găina. Aşa află şi mai-marele satului, care trimise un om la Mehrak să-l întrebe: „Am auzit că ai o găină nemaipomenită. Dă-mi-o s-o văd, apoi ţi-o înapoiez". Neavând ce face, Mehrak trimise găina, iar mai-marele satului îi înapoie alta, care semăna cu cea care dădea în fiecare zi oul de aur. Pricepând că nu-i aceeaşi găină, Mehrak se duse la mai-marele satului, care îl ciomăgi şi-l goni.

Trecu un an şi iarăşi ajunse la sapă de lemn.

– Mehrak, du-te şi caută corbul, îl sfătui nevasta.

Ca şi prima dată, Mehrak ajunse la corb şi-i povesti acestuia totul. Acum corbul îi dădu un cazan şi o strecurătoare, după care îi grăi:

– Cum ţi se face foame, bate cu strecurătoarea în cazan, cere bucatele poftite şi cazanul ţi le va da.

Mehrak se bucură, aduse cazanul acasă şi în fiecare seară luau din cazan tot ce pofteau. Odată, Mehrak îi zise nevestei:

– Mai-marele satului m-a supărat nespus. Hai să ne răzbunăm. Îl chemăm în ospeţie şi punem înaintea lui o sută de bucate felurite, ca el

să vadă că noi nu suntem mai răi decât alţii, cu toate că ne-a luat găina.

– De ce eşti neghiob?! se mânie nevasta. Îţi va lua cazanul cum ţi-a luat şi găina.

– Nu, n-am să i-l dau, făgădui Mehrak.

Plecă şi îl pofti pe mai-marele satului cu toţi ai lui. La amiază, când se aşezară să prânzească, mai-marele satului văzu cum una după alta, în faţa lor, apăreau felurite bucate. De uimire, îşi muşcă un deget. Îi zise slugii sale:

– Du-te şi vezi ce anume fac ei dincolo.

– Cazanul e acolo, şopti sluga când se întoarse. Bat cu o strecurătoare în el, poruncesc bucatele şi cazanul le dă una după alta.

Mai-marele satului nu zise nimic, prânzi pe îndestulate şi, a doua zi, trimise un om la Mehrak.

– Dă-mi, rogu-te frumos, cazanul vostru pentru două zile.

Mehrak nu se învoi, dar îi luară cazanul cu sila. Peste două zile îi înapoiară alt cazan. Mehrak băgă de seamă că e vorba de alt cazan şi porni întins la mai-marele satului, care iarăşi îl bătu şi-l izgoni.

Când intră în cel de-al treilea an, starea lui Mehrak era tot jalnică. Atunci, dădu drumul penei,

ca şi prima şi a doua oară, şi porni să caute corbul. Când îl găsi, îi povesti totul. Ascultându-l, corbului i se făcu milă şi-i zise:

– De data asta am să-ţi dau un aşa lucru, că ai să primeşti înapoi şi găina, şi cazanul.

Îi dărui un dovleac şi-i mai zise:

– Dacă te va necăji careva, loveşte cu mâna în dovleac şi grăieşte: „O sută de ciomege în mâini, frica o alungă". Din dovleac se ivesc o sută de robi cu pielea neagră, fiecare cu puterea a o sută de tineri, care îţi vor rupe duşmanul în bucăţi. Iar când termină treaba, grăieşte-le: „Robi, ascundeţi-vă în dovleac şi luaţi şi ciomegele cu voi". Atunci se vor ascunde în dovleac.

Mehrak luă darul, nu se duse acasă, ci porni drept la mai-marele satului.

– Ce vânt te aduce? întrebă acesta.

– Nici un vânt, răspunse Mehrak, dar am venit să-mi iau înapoi găina şi cazanul.

– Loviţi-l, alungaţi-l!

Numai ce auzi porunca mai-marelui satului şi Mehrak lovi dovleacul cu mâna şi grăi: „O sută de ciomege în mâini, frica o alungă". Din dovleac se iviră harapii şi se porniră să rupă oasele mai-marelui satului şi slugilor sale. Când văzu că-l

omoară, mai-marele satului strigă:

– Îţi dau şi găina, şi cazanul!

– Hai, mai repede, îi dădu Mehrak ghes. Şi mai zise: Robi, ascundeţi-vă în dovleac şi luaţi şi ciomegele cu voi.

Harapii îndepliniră întru totul porunca. Chiar atunci se adunară şi locuitorii satului care-l aleseră pe Mehrak mai-mare peste ei. Iar nevastă-sa, care era acasă, ce văzu? Mehrak se întorcea cu găina, cazanul şi dovleacul şi, pe deasupra, mai avea bastonul şi turbanul mai-marelui satului. Ajuns acasă, îi povesti totul nevestei, de-a fir-a-păr. Ea se bucură, se ridică în picioare şi începu să joace.

Cum dorinţele lor s-au îndeplinit, aşa să se îndeplinească dorinţele tuturor.

Povestea fetei de croitor şi a feciorului de împărat

TRĂIA ODATĂ un croitor, care avea trei fete. Într-o zi, feciorul împăratului veni la el şi-i zise:

– Coase-mi o mantie din flori.

Croitorul se duse la fata cea mare şi-o întrebă:

– A venit azi la mine feciorul împăratului şi-a cerut să-i cos o mantie din flori. Ce să fac?

Dar fata nu înţelese nimic şi nu fu în stare să răspundă.

Trecu noaptea, veni şi ziua a doua. Croitorul se duse la atelier şi căzu pe gânduri. Stătu şi chibzui până seara, dar zadarnic, nimic nu hotărî. În aceeaşi seară, se duse la cea de a doua fată, mijlocia, şi-i povesti şi ei de cerinţa făcută de feciorul împăratului. La fel şi ea, nu înţelese nimic şi nu găsi nici o scăpare.

Mai trecu o noapte. Dimineaţa, croitorul iarăşi se duse la atelier, se gândi tot până la apusul soarelui şi nici de data asta nu ghici despre ce-i vorba. Iar seara, plecă şi la cea de a treia fată, mezina, căreia îi povesti totul.

Ea îi răspunse:

– Apoi despre asta nici nu merită să te frământi. Cum se va ivi mâine feciorul împăratului la tine, spune-i: „Ca să-ţi cos mantia din flori, trebuie să am foarfeci, aţă şi degetar tot din flori. Dacă-mi vei da toate astea, atunci am să-ţi fac".

Feciorul împăratului veni în a patra zi. După răspunsul primit, înţelese că croitorul trebuie să aibă trei fete şi că în prima noapte se sfătuise cu cea mai mare, în a doua cu cea mijlocie, dar nimic nu reuşise să afle. Iar în a treia noapte, el vorbise cu mezina şi tocmai ea născocise răspunsul.

Şi feciorul împăratului se îndrăgosti de mezină fără s-o fi văzut şi trimise după ea peţitori.

Ascultaţi mai departe. Feciorul împăratului era logodit cu o prinţesă bogată. Şi iată că zvonurile îi ajunseră la urechi, cum că feciorul împăratului trimite peţitori la fata croitorului. De aceea ea hotărî să zădărnicească acest lucru prin toate chipurile câte-ar exista şi căută să afle cine trebuie să ducă darurile de la palat la logodnică. Astfel află că feciorul împăratului trimite fetei o tavă cu fel de fel de bucate. Prinţesa se mânie peste poate din gelozie, se duse la un slujitor, îi dărui mulţi bani şi-i ceru:

– Mănâncă tu însuţi de acolo un pumn de orez, o aripă de pui şi ia puţin şerbet!

Sluga îi îndeplini rugămintea, după aceea duse tava fetei croitorului. Şi ea văzu: cineva umblase la farfurii. Hotărî fata că feciorul împăratului îi trimisese resturile cinei, nu mâncă

nimic şi-i răspunse în versuri:

Pilaful pe jumătate ciugulit;
Un pumn de-orez abia-am primit.
Şi păsările fără de-o aripă,
Orez puţin tu mi-ai trimis în pripă.

Cât îşi bătu feciorul împăratului capul, îi fu peste puteri să înţeleagă ce înseamnă asta.

În ziua următoare, el cumpără o pereche de papuci frumoşi şi porunci să-i ducă fetei. Prinţesa află şi acest lucru, se duse la slujitorul care trebuia să plece, îi dădu bani mulţi şi-l rugă:

– Mai întâi încalţă tu papucii, mergi cu ei mult, să se strice. Şi numai după aceea du-i!

Sluga aşa şi făcu. Duse fetei croitorului papucii rupţi, iar fata nici nu-i încălţă şi-i trimise înapoi.

După ce află de logodnă, prinţesa începu să trimită oameni la feciorul împăratului şi aceştia îi spuneau că fata, vai, nu-i bună de nimic. Aşa o ţinu până la nuntă.

În cele din urmă, prinţesa se resemnă.

Feciorul împăratului şi fata croitorului ajunseră în camera însurăţeilor. Dar el nici n-o

privi şi adormi. Dimineaţa, mireasa spuse despre asta soacrei. Şi ea ce ştia: în această zi, fiul ei se va duce în grădina cu flori galbene. Căci avea trei grădini: cu flori galbene, cu flori roşii şi cu flori albe. Feciorul împăratului se plimba în fiecare zi printr-una din ele, şi acum era rândul grădinii cu flori galbene. Soacra îi zise fetei:

– Urcă-te pe un cal şi du-te la grădina cu flori galbene. Cum ajungi, bate în porţi. Îţi va deschide prinţul, tu cere-i un buchet de flori galbene şi el îţi va da. Cum primeşti buchetul, întoarce-te şi nu mai scoate nici o vorbă.

Fata întocmai şi făcu. Încălecă un cal, plecă la grădina cu flori galbene şi bătu. Prinţul deschise porţile şi ea îi zise:

– Vreau flori, vreau un buchet, repede, grăbeşte-te!

Prinţul se duse, rupse un buchet de flori galbene, le dădu fetei şi dori să-i vorbească, dar ea încălecă în grabă şi plecă iute ca vântul.

A doua zi, soacra îi zise:

– Astăzi, fiul meu va fi în grădina cu flori albe. Încalecă un cal alb, du-te la grădină, bate în porţi, prinţul îţi va deschide, iar tu cere-i un buchet de flori albe. El va rupe florile şi ţi le va da;

fii cu băgare de seamă, nu vorbi nimic şi întoarce-te repede.

Fata călări un cal alb, bătu în porţi, prinţul deschise şi-i ieşi în întâmpinare. Şi de data asta fata îi ceru:

– Vreau flori, vreau un buchet, repede, grăbeşte-te!

Prinţul rupse flori albe, le legă în buchet şi buchetul îl dădu fetei. Voi să-i vorbească, dar ea sări pe cal şi se depărtă ca gândul.

În a treia zi, soacra îi zise fetei:

– Încalecă azi un cal murg, îndreaptă-te la grădina cu flori roşii şi bate în porţi. Cum iese fiul meu, ca şi mai înainte, cere-i un buchet de flori roşii. El îţi va da florile, iar tu zi-i: „Cordonul mi-e prea strâns şi nu-l pot desface, ia un cuţit şi taie-l!" Cum va aduce cuţitul, pune mâna sub el ca să-ţi taie un deget. Şi cum te tai, ţipă: „Vai, degetul meu! Vai, degetul meu!" Apoi, ia buchetul, încalecă şi pleacă de-acolo.

Fata făcu întocmai. Înşeuă un cal murg, se duse la grădină, bătu şi prinţul îi deschise.

Ea grăi:

– Vreau flori, vreau un buchet, repede, grăbeşte-te!

Prinţul rupse un buchet de flori, le dădu fetei şi aceasta zise:

– Cordonul mi s-a strâns prea tare şi nu pot desface nodul. Ia un cuţit şi taie-l!

Prinţul aduse un cuţit şi voi să taie nodul, dar fata puse mâna sub tăiş şi îşi răni degetul mare. Atunci ţipă:

– Vai, degetul meu! Vai, degetul meu!

Apoi se urcă pe cal şi-i dădu pinteni.

Când prinţul se întoarse acasă, fata începu iar să strige:

– Vai, degetul meu! Vai, degetul meu!

Prinţul rămase uimit; înţelese că strigătul e al acelei fete, care fusese în grădină. Iar toate aceste nopţi, prinţul nu dormise din pricina dragostei pentru fata pe care o văzuse în grădină! El se apropie şi o privi cu luare-aminte şi ce văzu: da, era aceeaşi fată care venise în grădina cu flori galbene, şi în grădina cu flori albe, şi în grădina cu flori roşii.

Plânse prinţul de bucurie şi-o întrebă:

– Fată dragă, ce să se fi întâmplat?

Iar ea îi povesti despre toate, iar prinţul o îmbrăţişă.

Şi iată că pentru şapte zile şi şapte nopţi

înfrumuseţară oraşul şi nuntiră. Trăiră apoi fericiţi până la adânci bătrâneţe.

Vulpea şi cocoşul

DEMULT, într-un sat, se afla un cocoş care se temea tare de vulpe. El căzuse de multe ori în laba vulpii, dar de fiecare dată izbutise, cumnecum, s-o înşele şi să scape cu viaţă. Şi iată că, odată, undeva departe de sat, când ciugulea nişte boabe, văzu pe neaşteptate că vulpea se furişa spre el. Până la sat era departe şi nu era chip să ajungă acolo. Cocoşul de-abia reuşi să zboare într-un ulm bătrân de-alături, când vulpea se apropie de ulm şi-i zise:

– Hei, cocoşule! De ce-ai zburat în copac pe dată ce-ai dat cu ochii de mine?

– Apoi, ai fi poftit să fug la tine să te îmbrăţişez? îi răspunse cocoşul.

– Desigur! Oare tu n-ai aflat? Padişahul a trimis pe toate uliţele şi prin toate bazarurile

crainici şi le-a poruncit să strige: „În întreaga mea împărăţie, nici un suflet viu, nici o jivină nu va avea dreptul să-l necăjească pe cel slab. Fie ca de-aici înainte lupii şi oile să bea apă din acelaşi izvor, iar ulii şi porumbeii să trăiască într-un singur cuib!“ Iar acum, tu trebuie să cobori şi să plecăm împreună să ne plimbăm.

– Bine e să te plimbi cu mai mulţi, nu doar noi, răspunse cocoşul. Aşteaptă puţin, să vină în fugă, ca furtuna, acele jivine ce trăiesc pe-aici. Atunci o să ne plimbăm cu toţii.

Dar vulpea întrebă îndată:

– Dar ce jivine? Care jivine?

– Seamănă cu lupii, numai că au urechile şi cozile mai lungi.

– S-ar putea să fie dulăi ciobăneşti?

– Cu siguranţă!

Auzind că e vorba de dulăi, vulpea îşi puse coada pe spinare şi pe-aici ţi-e drumul. Iar cocoşul îi strigă în urmă:

– De ce o iei la sănătoasa?

– Fiindcă nu-mi place să am treabă cu dulăii.

– Apoi n-ai spus chiar tu că padişahul a poruncit tuturor jivinelor să nu-i necăjească pe cei slabi?

– Da, însă dulăii erau în câmp şi n-au auzit porunca padişahului.

O sută de dinari

ÎN VREMURILE DE DEMULT trăia într-un oraş îndepărtat un curelar, pe nume Sarai. El avea un singur fiu, pe care-l chema Mamed.

Într-o bună zi, curelarul spuse:

– Eu am îmbătrânit deja, fiule, şi nu mai am putere să lucrez ca înainte. În toată viaţa mea am reuşit să agonisesc vreo trei sute de dinari, însă, cum nu mi-a rămas mult de trăit, trebuie să mă îngrijesc de soarta ta. Ia spune-mi, ce ai vrea să devii: negustor, muzicant sau hoge[1]?

Mamed îi răspunse:

– Nu vreau să fiu hoge, că-i prea greu să învăţ; nici muzicant nu vreau să mă fac, fiindcă mi-e lene să tot ciupesc strunele şi să zbier cât mă ţine gura. Aş încerca să devin negustor, pentru

[1] Hoge – preot; învăţător.

că negustorii stau la ei în prăvălie şi nu fac nimic. Toţi beau ceai pe săturate şi adună grămezi de bani.

– Fie, se învoi curelarul. Uite, ţine o sută de dinari şi du-te în cetatea vecină. Dacă o să cumperi piper, îl vei aduce aici şi astfel îl poţi vinde cu câştig.

Mamed luă banii de la părintele său, îi puse în traistă şi porni la drum. Merse el cât merse, şi în cele din urmă ajunse în oraşul de scaun al împărăţiei.

Aici, în piaţă, văzu o băcănie unde se vindea piper negru. Mamed ceru băcanului să-i dea piper de o sută de dinari, iar în timp ce acesta îi cântărea marfa, tânărul se uita în toate părţile şi văzu mulţime de oameni mergând într-o singură direcţie.

De îndată uită de piper şi se luă după ei, curios să afle ce se întâmplă.

Oamenii au intrat într-o grădină, iar acolo s-au oprit lângă doi bărbaţi, îmbrăcaţi în costume frumoase, care cântau la dutară[1]. Erau nişte muzicanţi vestiţi şi lumea îi asculta încântată, aproape cu evlavie.

[1] Dutară – instrument muzical cu coarde.

„Iată ce mi-aş dori să devin", gândi Mamed şi păşind spre vestiţii cântăreţi îi întrebă:

– Oameni buni, cărora vă place veselia, cât aţi lua voi ca să mă învăţaţi să cânt la dutară în şapte zile?

– Dacă vrei să înveţi numai în şapte zile, răspunse unul dintre ei, atunci nu ne apucăm de treabă pentru mai puţin de o sută de dinari.

Mamed se învoi să plătească o sută de dinari.

Muzicanţii îl duseră la ei acasă şi în şapte zile îl învăţară să cânte la dutară. Mamed le dădu dinarii şi porni înapoi pe drumul pe care venise la oraş.

Merse el ce merse cale lungă şi în sfârşit ajunse la casa părintească.

Văzându-şi băiatul, curelarul se bucură:

– Ei, fiule, ai adus piper?

Mamed nici nu a încercat măcar să ascundă că dăduse cei o sută de dinari unor muzicanţi, ca să înveţe să cânte la dutară.

Atunci, tatăl îi dădu încă o sută de dinari şi îi porunci să aducă neapărat piper. Mamed s-a dus din nou în oraşul de scaun al ţării, unde muzicanţii îl învăţaseră să cânte la dutară.

Văzându-l, vânzătorul de piper îi strigă înciudat:

– Hei, negustorule, pe unde ai umblat şi te-ai rătăcit, pe când eu îţi cântărisem deja marfa?

– Dar tu de ce ţipi şi-mi porunceşti? răspunse supărat Mamed. Eu târguiesc într-o sută de locuri şi nimenea nu mă zoreşte. Nu mai pierde vremea cu vorbe de clacă, mai bine cântăreşte-mi repede piper de o sută de dinari.

Şi băcanul se apucă să cântărească îndată piperul. Mamed însă nu se ocupa câtuşi de puţin de marfă, şi tot timpul privea cu nesaţ în jurul lui.

Deodată văzu cum treceau în fugă pe lângă el nişte tineri cu cărţi şi cu caiete în mâini. Tare ar fi vrut Mamed să afle încotro se grăbesc aşa şi, uitând de piper, a alergat în urma lor.

Tinerii au ajuns în faţa unor porţi mari şi au intrat în curte. Aici îi aştepta un dascăl cu barba albă. Ei s-au aşezat în grabă şi bătrânul începu să le explice ceva.

Mamed s-a îndreptat către dascăl şi l-a întrebat ce face cu tinerii, cu ce se îndeletnicesc ore în şir.

– Îi învăţ carte, pentru ca în viitor să se poată ocupa cu treburile statului.

– Şi cât vrei ca să-mi arăţi şi mie toată învăţătura în şapte zile?

– Dacă vrei să înveţi toate astea numai în şapte zile, i-a răspuns dascălul, atunci nu mă încumet să fac învoiala pe mai puţin de o sută de dinari.

– Bine, a primit Mamed. Poftim cei o sută de dinari.

Peste şapte zile, Mamed deja învăţase carte şi s-a îndreptat spre casă.

Merse el ce merse şi într-un târziu sosi în oraşul natal. Mamed îi povesti tatălui său pe ce cheltuise banii. Bătrânul nu l-a ocărât, însă îi dădu ultimii o sută de dinari şi îl trimise a treia oară după piper.

Băiatul s-a dus din nou în oraşul în care lăsase cei două sute de dinari şi s-a îndreptat spre aceeaşi băcănie, dar era închisă. Mamed s-a uitat de jur-împrejur...

Deodată a auzit voci din prăvălia vecină:

– la calul! Mişcă nebunul! Mergi cu pionul!

S-a uitat şi a văzut câţiva oameni care jucau şah; printre ei era un jucător deosebit de bun.

Mamed l-a urmărit cu atenţie un timp şi apoi îl întrebă:

– Cât îmi iei ca să mă înveţi şi pe mine acest joc în şapte zile?

– Dacă e vorba numai de şapte zile, nu mă învoiesc decât pentru cel puţin o sută de dinari.

– Ia banii şi să nu mai lungim vorba de prisos.

Peste şapte zile, Mamed ştia să joace bine şah; i-a scris tatălui său cum a cheltuit ultimii o sută de dinari şi l-a chemat să vină în cetate, pentru ca să nu se ruşineze în faţa celor din oraşul natal, care îl cunoşteau de multă vreme.

Iar când bătrânul tată veni la fiul său risipitor, Mamed i-a spus:

– Du-mă în târg şi vinde-mă negustorilor ce caută conducători de caravane, iar din banii aceia o să trăieşti până ce voi fi din nou bogat.

Tatăl a început să plângă la gândul că fiul lui va fi în robie, însă Mamed era hotărât să facă aşa, şi în cele din urmă tatăl se învoi: îşi luă fiul de mână şi îl duse la târg.

Cam tot în vremea aceea negustorii din cetate tocmai strânseseră o caravană la care aveau nevoie de un îngrijitor de cămile.

Unul din negustori, Iomud-Bek, îl cumpără pe Mamed pe câţiva dinari şi astfel tânărul porni

la drum lung şi greu cu caravana.

Merse caravana ce merse şi în cele din urmă a ajuns la o fântână adâncă şi aproape secată. Iomud-Bek dădu poruncă să-l lege cu o frânghie de mijloc pe sclavul Mamed şi să-i dea drumul în fântână, ca să ia apă măcar într-un burduf.

Odată ajuns în fundul fântânii, Mamed a văzut în jur grămezi de argint, aur şi pietre preţioase. De îndată le strigă negustorilor, vestindu-le comoara găsită; iar negustorii i-au azvârlit în fântână nişte saci să-i umple cu averile de acolo.

După ce toate bogăţiile au fost scoase la lumina zilei, caravana a pornit la drum, iar pe Mamed l-au lăsat în fântâna părăsită.

Rămas singur acolo, tânărul se uită cu atenţie de jur-împrejur şi observă o uşă joasă. O deschise şi se pomeni într-o cameră unde dormea un dev[1], iar pe perete, deasupra lui, atârna o dutară.

Mamed luă dutara din cui şi prinse a cânta cu măiestrie, aşa cum îl învăţaseră pentru o sută de dinari, cândva, muzicanţii cei vestiţi.

Devul s-a trezit de îndată şi, zărind în faţa

[1] Dev – fiinţă mitică, animal cu puteri miraculoase.

lui un om, a început să strige înfricoşător:

– Ei, tinere, cum de-ai nimerit aici? Cum de-ai îndrăznit să vii încoace?

Mamed îi povesti ce s-a întâmplat şi cum s-au purtat negustorii cu el.

– Eu te-aş fi mâncat, i-a spus devul, dar ai cântat cu multă măiestrie şi mai ales pentru că ai cântat melodia ce-i plăcea fiului meu, nu-ţi voi face nici un rău.

Şi devul începu să plângă.

– De ce plângi? întrebă Mamed.

– Mi-am amintit de fiul meu. Era de-o seamă cu tine, când odată, jucându-mă cu el, am spart din neatenţie chiupul[1] în care păstram sufletul lui şi el a murit. Fiului meu îi plăcea grozav să cânte la dutara asta. Cum să te răsplătesc, băiete, pentru cântecul tău? Ai vrea să aduc înapoi caravana şi să mă răfuiesc cu negustorii?

Mamed răspunse:

– Nu, cinstite dev, de ce să întorci din cale caravana, mai bine du-mă pe mine la ei.

Devul i-a îndeplinit rugămintea şi-l duse atât de repede la caravană, cât un om n-ar fi apucat să soarbă o înghiţitură de apă.

[1] Chiup – vas mare de lut.

– Pace vouă, se adresă Mamed negustorilor uimiţi. Vă rog plecat să mă iertaţi că am adormit în fântână şi nu m-am ţinut de voi.

– Ce să le fac? întrebă devul. Spune-mi dacă vrei şi o să-i tai pe toţi.

– Nu, preacinstite dev, răspunse Mamed, nu este nevoie să faci asta. Eu voi primi de la ei partea mea de comoară şi o să mă întorc cu banii la tatăl meu. Ţie, îţi mulţumesc, cinstite dev.

Devul dispăru, iar negustorii s-au speriat rău de tot.

Au prins a se sfătui în şoaptă cum să scape de robul cel cu putere asupra devului.

Iomud-Bek se gândi să-l trimită pe Mamed cu scrisoare către fiii săi, pentru ca ei să-l ucidă; aşa că îl chemă şi de îndată ce termină de scris, îi porunci tânărului:

– Ia calul meu şi du-te înainte de spune acasă că ne-a mers bine tot timpul călătoriei şi că venim cu caravana întreagă. Iar scrisoarea du-o fiului meu mai mare.

Mamed luă scrisoarea, încălecă şi porni în galop.

A mers el cât a mers, până când ajunse la un râuleţ şi acolo a hotărât să se odihnească

puţin. A aprins focul şi a pus să fiarbă apa pentru ceai.

Cât a aşteptat să fiarbă apa, se tot uita la scrisoare şi tare ar fi vrut s-o citească.

„Hai să vedem, gândi el, dacă n-oi fi uitat învăţătura care mi-a dat-o dascălul."

Zis şi făcut. Mamed deschise scrisoarea şi citi.

Începea astfel:

„Fiii mei, vă salut pe fiecare în parte..." şi se termina aşa:

„Aducătorul acestei scrisori este robul meu. El urzeşte ceva rău împotriva noastră, aşa că omorâţi-l neîntârziat".

Mamed a rupt scrisoarea şi a pus altă hârtie în loc, pe care scrise:

„Aducătorul scrisorii a găsit în fundul unei fântâni mult aur şi pietre preţioase. Jumătate din comoară mi-a dăruit-o mie; aşa că primiţi-l ca pe un oaspete de seamă".

În timpul ăsta, ceaiul clocotea; Mamed îl bău şi porni din nou la drum.

Ajungând în oraşul unde locuia Iomud-Bek, Mamed întrebă din om în om care e casa lui şi îi înmână scrisoarea fiului mai vârstnic.

Băieţii s-au bucurat când au aflat de îmbogăţirea neaşteptată şi l-au primit cu multă cinste pe Mamed. Seara au făcut un chef la care au chemat şi alţi oaspeţi.

Veselia a ţinut toată noaptea. Spre dimineaţă, Mamed îl întrebă pe fiul cel mai mare al lui Iomud-Bek:

– Cum dă voie împăratul să fie asemenea petreceri în timpul săptămânii?

– Noi nu avem împărat.

– Dar cine conduce ţara voastră?

– Împărătiţa. S-a anunţat, nu de mult, că se va căsători cu cel care va câştiga partida de şah jucată cu ea.

– Şi cum se ajunge la palatul ei? întrebă Mamed.

– Nu te duce acolo, prietene, spuse fiul cel mai mare al neguţătorului. Deja mulţi au încercat să o învingă la jocul de şah şi au plătit cu viaţa, fiindcă împărătiţa a poruncit să fie pedepsiţi pentru îndrăzneala lor toţi cei care pierd. Cât despre jocul de şah, frumoasa asta joacă mai bine decât oricare din împărăţie.

Mamed nu le ascultă sfatul, bău ceaiul şi se îndreptă grăbit spre palat.

La intrare îl opri straja:

– Ce cauţi aici?

– Am venit să mă însor cu împărătiţa voastră, răspunse Mamed.

Vizirul îi anunţă de îndată împărătiţei vestea şi venind înapoi zise:

– Împărătiţa noastră întreabă dacă joci bine şah.

– Spune-i că da.

– Cine te-a învăţat?

– Un jucător bun, căruia i-am plătit o sută de dinari pentru învăţătură.

– Tu trebuie să joci de patru ori cu împărătiţa noastră; ai dreptul să pierzi numai o singură dată. Restul, de trei ori, trebuie neapărat să câştigi.

– Ne-am înţeles, răspunse Mamed. Aşa să fie.

– Ştii însă ce te aşteaptă dacă nu respecţi învoiala?

– Ştiu, răspunse Mamed.

– Dar nu-ţi va părea rău să te desparţi de viaţă?

– Mi-ar părea rău, de bună seamă, pentru că, desigur, eu mă voi căsători cu împărătiţa voastră, iar după aceea n-o să mai vreau să mor,

răspunse din nou Mamed.

Atunci vizirul îl conduse în iatacul fecioarei-împărătiţe.

Văzându-l, fata de împărat se întristă:

– Tinere, o să-mi pară rău când călăul îţi va reteza capul. Mai bine renunţă la planurile tale.

– N-am venit aici să fac vorbe de clacă, rămase neînduplecat Mamed.

Împărătiţa porunci să fie adus jocul de şah şi începură să joace. Vizirul şi curtenii, care urmăreau fiecare mutare de pe tabla de şah, nu-şi găseau locul de neastâmpăr.

Prima oară Mamed pierdu.

Fetei i se făcu milă de tinereţea lui şi zise:

– Mai bine renunţă la întrecere, fiindcă n-o să câştigi nici o singură dată.

– Să nu pierdem timpul cu discuţii fără rost, se împotrivi Mamed. Prima oară eu m-am lăsat bătut din respect faţă de tine. Aşa e obiceiul în ţara mea; musafirul dacă joacă şah cu gazda trebuie să-i cedeze prima partidă.

Continuară jocul şi Mamed câştigă de trei ori la rând.

Aflând vestea, toţi s-au bucurat foarte tare, pentru că multe mame plânseseră moartea fiilor

lor îndrăzneţi, crezând că vor câştiga.

– Tu nu m-ai învins pe deplin, spuse împărătiţa. Hai să jucăm pentru ultima oară. Dacă vei pierde, n-am să te pedepsesc, ci o să te las să pleci acasă. Dacă totuşi vei câştiga, o să facem nunta, aşa cum am făgăduit.

Mamed câştigă şi de data aceasta.

Împărătiţei nu i-a mai rămas altceva de făcut decât să poruncească să se facă masa de nuntă şi să-i invite pe toţi mai-marii cetăţii la ospăţ.

A doua zi dimineaţă îl aşează pe tânăr pe tronul de aur şi astfel Mamed a devenit padişah.

De cum îşi începu domnia, înainte de toate, el trimise călăreţi în calea neguţătorilor să-i aducă direct la palatul său.

Când sosi caravana, în frunte cu Iomud-Bek la palat, Mamed porunci să li se ia comoara găsită de el în fântână şi să fie împărţită sărmanilor din cetate. Iar lui Iomud-Bek i-a dat câţiva dinari, spunându-i:

– Uite banii pe care i-ai plătit tatălui meu. De astăzi eu mi-am răscumpărat libertatea. Acum să ştii că eu sunt padişahul tău şi dacă te mai porţi aşa cum ai făcut până acum o să plăteşti scump totul.

Cu aceste cuvinte el i-a dat drumul lui Iomud-Bek şi i-a lăsat liberi pe neguţători.

Pe urmă, Mamed trimise tatălui său o scrisoare şi dădu poruncă să fie adus bătrânul la el la palat. Tatăl a venit cât a putut de repede şi a trăit fericit restul zilelor lângă fiul său.

Se spune că ei mai trăiesc şi acum, şi se bucură de viaţă tihnită.

Vulpoiul cel viclean şi corbul

SE POVESTEŞTE că un vulpoi bătrân, al cărui cuget era încărcat de multe rele şi de multe prădăciuni, se aciuase în fundul unei trecători bogate în vânat, aducându-şi cu sine şi soaţa. Şi dădu el acolo, mai departe, iama în rândurile vânatului mic în aşa măsură, că pustii cu totul întregul munte şi, ca să nu moară de foame, într-un sfârşit îşi mâncă mai întâi puii, care erau tocmai la ţanc de grăsuni, iar într-o noapte îşi gâtui mişeleşte soaţa, halind-o cât ai clipi. Odată împlinită şi trebuşoara asta, nu-i mai rămase nimic pentru măsele.

Dar se făcuse el prea bătrân ca să mai poată schimba locul şi nici nu mai era atât de sprinten încât să vâneze iepurele ori să prindă potârnichea din zbor. În vreme ce era adâncit în aceste gânduri, văzu un corb aşezându-se, ostenit, pe

vârful unui copac. Şi îndată cugetă în sinea lui: „Dacă l-aş putea îndupleca pe corbul ăsta să lege prieteşug cu mine, ce chilipir ar fi! Cu aripile lui bune ar face toată treaba de care bătrânele-mi picioare oloage nu mai sunt în stare. Mi-ar aduce hrana şi, başca, mi-ar ţine şi de urât în singurătatea asta care-ncepe să mă apese". Şi, cum gândi, aşa făcu; înaintă până la poalele copacului pe care stătea corbul, ca să fie auzit mai bine şi, după salamalecurile[1] cele mai adânc simţite, îi spuse:

– O, vecine, ştii, de bună seamă, că orice musulman vrednic are două merite dinaintea vecinului său musulman: meritul de a fi musulman şi meritul de a fi vecin. Iar eu îţi recunosc fără şovăială aceste două merite faţă de mine şi, peste asta, simt aici, în pieptu-mi întreg, că sunt cuprins de farmecul neînvins al drăgălăşeniei tale şi-mi aflu înclinări nesilite de prietenie frăţească pentru tine! Şi tu, corbule, ce simţi în privinţa mea?

La aceste vorbe, corbul izbucni în râs, şi încă aşa de tare, că era cât pe ce să se rostogolească din copac. Apoi îi spuse vulpoiului:

[1] Salamalec – formulă de salut la popoarele de origine mahomedană.

– Într-adevăr, uimirea mi-i nemăsurată! De când, mă rog, vulpoiule, prietenia asta deşănţată? De când, mă rog, ţi-a pătruns cinstea în inimă, că până acum ţi-a stat mereu numai pe vârful limbii! De când, seminţii aşa de osebite ca ale noastre – tu din seminţia animalelor şi eu din cea a păsărilor – se pot înfrăţi în chip desăvârşit? Şi mai cu seamă, vulpoiule, mi-ai putea spune, pentru că grăieşti atât de frumos, de când cei din neamul tău nu mai sunt mâncătorii, iar cei din neamul meu mâncaţii?... Te miri? N-ai nici un temei, într-adevăr! Hai, vulpoiule, bătrâne pehlivan, lasă-le-n traistă toate cugetările tale frumoase şi scuteşte-mă de această prietenie care n-a ţinut la încercare!

Atunci vulpoiul îi spuse:

– Corbule plin de gânduri drepte, judecata ţi-i fără greş, dar să ştii că nimic nu-i cu putinţă firii ce a întocmit inimile făpturilor şi care a iscat într-a mea această simţire faţă de tine. Ca să-ţi dovedesc că inşi din neamuri osebite se pot înţelege de minune şi să-ţi aduc încredinţările pe care mi le ceri pe bună dreptate, nu găsesc ceva mai potrivit decât să-ţi istorisesc povestea puricelui şi a şoarecelui, aflată de mine de la alţii,

dacă, bineînţeles, voieşti s-o asculţi!

Şi corbul zise:

– Deoarece vorbeşti de dovezi, sunt gata să ascult această *poveste a puricelui şi a şoarecelui*, pe care n-am auzit-o niciodată!

Şi vulpoiul spuse:

– O, drăgălaşule prieten, învăţaţii pricepuţi în cărţile de demult şi de azi povestesc că un purice şi un şoarece îşi aleseseră sălaşul în casa unui neguţător bogat, fiecare în locul ce i se potrivea mai bine. Într-o noapte, puricele, fiindu-i lehamite să tot sugă sângele acru al pisicii din casă, sări pe patul unde stătea întinsă soţia neguţătorului, se strecură printre straiele ei şi de acolo alunecă sub cămaşă, taman în locul cel mai gingaş, pe pântec. Şi-ntr-adevăr, el găsi că locul acela era tare gingaş şi dulce şi alb, după pofta inimii: nici o zbârcitură, dimpotrivă, o, corbule, dimpotrivă! Pe scurt, puricele se stăvi cu temei acolo şi se aşternu pe supt sângele gustos al femeii, până la îmbuibare! Dar el puse în ospăţul său atât de puţină măsură, încât, de usturimea pişcăturii, tânăra femeie se trezi şi-şi repezi mâna la locul pişcat şi, de bună seamă, ar fi strivit puricele, dacă acesta n-ar fi şters-o cu dibăcie,

de-a curmezişul nenumăratelor cute ale acestei îmbrăcăminţi femeieşti, şi de acolo n-ar fi sărit pe pământ şi nu s-ar fi ascuns în cea dintâi gaură ce-i ieşi în cale! Asta fu cu puricele! Dar cât despre tânăra femeie, ea scoase un urlet de durere, la auzul căruia toate roabele alergară şi, înţelegând pricina durerii stăpânei lor, se grăbiră să-şi suflece mânecile şi să se pună îndată pe treabă, spre a găsi puricele în veşminte; două se însărcinară cu straiele, una cu cămaşa şi alte două cu largul şalvar căruia se apucară să-i întindă cu grijă toate cutele, una după alta, în vreme ce tânăra femeie îşi cerceta, la lumina făcliilor, faţa trupului, iar roaba de credinţă îi căuta cu de-amănuntul spatele. Îţi dai însă bine seama, corbule, că nu găsiră nimica-nimicuţa! Şi asta fu cu femeia!

Şi corbul strigă:

– Dar unde-s, în toate astea, dovezile de care-mi vorbeai?

Şi vulpoiul spuse:

– Ajungem taman acolo!

Şi urmă:

– Într-adevăr, gaura în care fugise puricele, era chiar sălaşul şoarecelui. De aceea, văzându-l pe purice că intră la dânsul, aşa cu nepus în

masă, şoarecele fu cât se poate de jignit şi-i strigă: „Ce cauţi la mine, purice? Doar nu eşti nici din neamul meu, nici de-o seamă cu mine; de la tine nu se poate nimeni aştepta decât la neplăceri; dalcauc[1] ce eşti!" Dar puricele răspunse: „O, şoarece primitor, să ştii că dacă am năvălit fără cuviinţă în locuinţa ta, am făcut-o nu cu voia mea, ci ca să scap de moartea cu care sunt ameninţat de stăpâna casei! Şi toate astea pentru oleacă de sânge pe care i l-am stors! Drept îi că sângele era din cel mai bun: molcuţ şi cald, de te răpea, nu alta, şi minunat la mistuire! Am venit doar să-ţi cer sprijin, încrezător în bunătatea ta, şi să te rog să mă primeşti la tine, până ce va fi trecut primejdia. Departe de mine gândul să te necăjesc ori să te silesc a-ţi părăsi sălaşul; dimpotrivă, ţi-oi păstra o recunoştinţă aşa de mare, încât vei mulţumi sorţii că a îngăduit întâlnirea noastră!" Atunci şoarecele, încredinţat de glasul cinstit al puricelui, îi grăi: „Dacă-i într-adevăr aşa, purice, poţi împărţi cu mine, fără teamă, culcuşul şi trăi aici în linişte; şi ai să-mi fii alături în vremile bune, ca şi în cele potrivnice! Cât despre sângele băut, hai, nu te tulbura! Mistuieşte-l cu desfătare, în

[1] Daicauc (dălcăuc) – om de nimic, haimana.

pacea inimii, căci fiecare-şi găseşte hrana pe unde poate şi nu-i nimic nevrednic în asta. Firea ne-a dat viaţă nu ca să ne lăsăm muritori de foame ori sete! De altfel, iată, în legătură cu asta, cuvintele pe care le-am auzit rostite, într-o zi, pe uliţi, de un ascet: «N-am pe pământ nimic care să m-apese ori să mă-nlănţuie; n-am nici avuţii, nici soţie ursuză, nici casă! Inima mea, tu eşti uşoară! Un codru de pâine, o duşcă de apă şi un dram de sare ajung să mă hrănească, fiindcă-s singur! O haină roasă mi-i veşmântul şi încă-i prea mult! Pâinea o iau de unde o găsesc şi soarta aşa cum vine! Nu mi se poate răpi nimic! Şi ceea ce iau de la alţii, ca să trăiesc, îi prisosul lor! Inima mea, tu eşti uşoară!»" Când auzi această cuvântare a şoarecelui, puricele fu peste măsură de înduioşat şi-i grăi: „O, şoarece, frăţioare, cât de plăcut va curge viaţa noastră, trăind împreună de acum înainte! De-ar veni mai repede clipa când ţi-oi putea mulţumi pentru bunătate!" Pasămite, clipa nu întârzie să sosească. Într-adevăr, chiar în seara aceea, şoarecele, care se dusese să dea târcoale prin odaia neguţătorului, auzi un clinchet şi-ntr-un sfârşit îl văzu pe neguţător cum numără, unul câte unul, dinarii mulţi dintr-un săculeţ; şi

după ce-i cercetă pe toţi, îi ascunse sub pernă, se aşeză în pat şi adormi. Atunci şoarecele alergă să-l găsească pe purice şi, după ce-i istorisi cele văzute, îi grăi: „Iată, în sfârşit, prilejul să-mi vii în ajutor şi anume, cărând cu mine dinarii de aur, din patul neguţătorului în ascunzişul meu!" La aste vorbe, puricele fu cât pe ce să leşine de tulburare, atât i se păru lucrul de nemăsurat, şi-i spuse, cu tristeţe, şoarecelui: „Dar nu te gândeşti, şoarece? Nu vezi cât îs de mare? Cum să car în spate un dinar, când o mie de purici laolaltă nu l-ar putea nici măcar urni din loc? Totuşi îţi pot fi, cu adevărat, de mare folos de data asta, fiindcă eu, puricele, aşa cum mă vezi, iau asupra mea sarcina de a-l muta pe neguţător din odaia şi chiar din casa lui; şi atunci, tu vei fi stăpânul locului şi vei putea căra dinarii în ascunziş, în largul tău şi fără grabă!" Atunci şoarecele strigă: „Drept îi, purice viteaz, şi-ntr-adevăr nici nu m-am gândit la asta! Cât despre ascunzişul meu, îi destul de larg ca să poată cuprinde tot aurul acela; şi pe deasupra i-am făcut şaptezeci de uşi de ieşire pentru vremuri când ar voi careva să mă-nchidă ori să mă zidească înlăuntru! Grăbeşte-te dar să potriveşti lucrurile, aşa cum mi-ai făgăduit!" Atunci

puricele, din câteva sărituri, fu pe patul pe care dormea neguţătorul şi se îndreptă taman spre dosul lui şi-l pişcă de acolo, cum niciodată purice nu mai pişcase. Din pricina acestei pişcături şi a zvâcnirilor de durere ce-i urmară, neguţătorul se deşteptă, ducându-şi mâna cu repeziciune la preacinstitul loc, de unde însă puricele se grăbise s-o tulească, şi se puse pe aruncat mii de blesteme care răsunară în gol, prin casa adormită. Apoi, după ce se mai întoarse şi se foi, încercă să adoarmă iar. Dar îşi făcea socoteala... fără duşman. Într-adevăr, văzând că neguţătorul se încăpăţânează să rămână în pat, puricele, furios peste măsură, înnoi năvala, ducându-se, de data asta, să pişte din toate puterile lui, acel loc atât de simţitor... Atunci neguţătorul sări ca ars, în urlete, aruncă cât colo de pe dânsul cergile şi straiele şi alergă afară, la fântână, unde se udă cu apă rece şi nu mai voi să se întoarcă în odaia lui, ci se întinse pe laviţa din curte, ca să petreacă acolo ce mai rămăsese din noapte. Aşa că şoarecele putu, cu cea mai mare uşurinţă, să care în ascunzişul lui tot aurul neguţătorului; şi când sosi dimineaţa, în sac nu mai rămăsese nici măcar un dinar. Astfel ştiu puricele să răsplătească

găzduirea şoarecelui şi să-l despăgubească însutit! Iar tu, corbule, urmă vulpoiul, nădăjduiesc că vei vedea curând măsura credinţei mele faţă de tine, în schimbul înţelegerii prieteneşti pe care-ţi cer s-o pecetluieşti între noi!

Dar corbul îi spuse:

– Într-adevăr, jupâne vulpoi, povestea ta îi cam greu să mă încredinţeze. Şi apoi, pe lângă toate, fiecare-i slobod să facă ori să nu facă binele, mai ales când binele acela poate fi pricină de năpastă. Ia, aşa se întâmplă şi cu noi. De mult ţi s-a dus vestea pentru vicleniile tale şi încălcările săvârşite asupra cuvântului dat: cum m-aş putea încrede într-unul a cărui rea-credinţă îi răscunoscută şi care, chiar în vremea din urmă, a găsit mijlocul să-l vândă şi să-l ducă la pierzare pe văru-său, lupul? Căci, o, mişelule, am aflat de această fărădelege care a făcut vâlvă în rândurile întregii seminţii a animalelor! Dacă n-ai stat la gânduri să jertfeşti pe unul din seminţia ta, dacă nu chiar din neamul tău, după ce atâta vreme te-ai ţinut de coada lui şi l-ai linguşit şi l-ai lins în toate felurile, apoi mai este îndoială că n-ai să faci decât un joc ucigaş cu cel care-i dintr-o seminţie duşmană ţie şi atât de osebită de a ta?

Vezi tu, toate astea îmi aduc aminte de o poveste ce se potriveşte de minune cu întâmplarea noastră de acum!

Vulpoiul strigă:

– Ce poveste?

– Aceea a vulturului! spuse corbul.

Dar vulpoiul grăi:

– Nu cunosc deloc această *poveste a vulturului!* la să văd oleacă ce-i cu ea!

Şi corbul povesti:

– Era odată un vultur atât de tiran, că întrecea toate hotarele cunoscute ale tiraniei; nici o pasăre, mare ori mică, nu rămăsese păgubaşă de jignirile lui; şi semănase el groaza printre vieţăţile pământului până-ntr-atât, încât, la apropierea lui, fiarele de pradă cele mai sălbatice lăsau baltă tot ce aveau şi fugeau înspăimântate de clonţul lui înfiorător şi de penele lui zbârlite. Dar iată că veni şi vremea când anii adunaţi pe ţeasta lui o pleşuviră cu totul, îi slăbiră ghearele, îi sfărâmară în bucăţi fălcile ameninţătoare şi îi lăsară un trup beteag şi aripi care nu trag! Atunci fu el atât de mişelnic, că vechii lui duşmani nici nu catadicseau măcar să-i plătească pe măsura tiraniilor lui şi se purtară cu dânsul plini de dispreţ.

Şi, ca să se hrănească, era el nevoit a se mulţumi cu rămăşiţele pe care le lăsau, după ospeţele lor, păsările şi animalele! Acum ai aflat, deci, povestea vulturului. Şi tu, vulpoiule, dacă ţi-ai pierdut puterile, văd pe de altă parte că nu ţi-ai pierdut încă şiretenia! Căci tu, neputinciosul, vrei să te uneşti cu mine care îmi păstrez încă neatinse puterea aripii, ascuţimea vederii şi luciul ciocului. Crede-mă, nu încerca să faci ca *vrabia*.

Şi vulpoiul, foarte mirat, îl întrebă:

– Despre ce vrabie vorbeşti?

Corbul spuse:

– Ascultă! Am aflat de la alţii că o vrabie se găsea pe o pajişte de-a lungul căreia trecea o turmă mare de oi; şi se îndeletnicea ea să scormonească pământul cu ciocul, urmând oile, când, deodată, văzu un vultur năpustindu-se asupra unui mieluşel, răpindu-l în ghearele sale şi făcându-se nevăzut cu el în depărtări. Cum văzu asta, vrabia se privi cu nemăsurată trufie, îşi întinse aripile plină de sine şi-şi spuse: „Dar şi eu ştiu să zbor şi pot să răpesc chiar o oaie mare!“ Şi, grabnic, îşi alese oaia cea mai mare pe care o putu găsi, aceea care avea o lână nemaipomenit de stufoasă şi aşa de veche, că, sub pântece, nu

mai era decât o îngrămădire putredă! Şi vrabia se năpusti peste spinarea oii şi, nici mai mult, nici mai puţin, voi s-o ridice. Dar, de la cea dintâi mişcare, ghearele ei se prinseră în lână şi ea însăşi rămase zălog oii. Atunci păstorul alergă, o luă, îi smulse penele de pe aripi şi, după ce-i legă picioarele cu o sfoară, o dădu copiilor săi să se joace cu ea şi le spuse: „Uitaţi-vă bine la pasărea asta! Spre nenorocirea ei, a voit să se asemene cu unul mult mai puternic decât ea. De aceea a fost pedepsită cu robia!" Şi tu, vulpoiule beteag, vrei acum să te asemeni cu mine, întrucât ai îndrăzneala să pofteşti unirea noastră. Hai, bătrâne viclean, crede-mă, întoar-ce-te iute de unde ai venit!

Atunci vulpoiul pricepu că era de prisos a mai încerca să tragă pe sfoară un ins atât de cunoscător cum era corbul. Şi în turbarea sa, începu să scrâşnească aşa de tare din fălci, că-şi sfărâmă un dinte mare. Şi corbul, pişicher, îi spuse:

– Sunt într-adevăr mâhnit că ţi-ai sfărâmat un dinte din pricină că nu ţi-am făcut pe voie!

Dar vulpoiul îl privi cu o cinstire fără margini şi-i grăi:

– Mi-am spart dintele nu din pricină că n-ai voit să ne împrietenim, ci de ruşine că am găsit unul mai şiret decât mine!

Şi, odată rostite aceste vorbe, vulpoiul se grăbi s-o şteargă, ca să se ascundă!

Şoarecele şi nevăstuica

ERA ODATĂ o femeie ce se îndeletnicea cu scoaterea seminţelor de susan. Într-o zi, cineva i-a adus o măsură de susan din cel mai bun, zicându-i:

– *Doftorul a poruncit unui bolnav să se* hrănească numai cu susan! Ţi l-am adus pe acesta, să-l cureţi cu grijă şi să-l cojeşti!

Femeia îl luă şi se puse îndată pe treabă, aşa că, la capătul zilei, susanul fu gata curăţat. Şi ce plăcut era să priveşti susanul acela alb, lucios, care te îmbia! Iată de ce, unei nevăstuici ce dădea târcoale pe acolo nu-i trebui mult ca să fie ispitită straşnic, iar când se lăsă noaptea,ea

purcese la mutarea lui de pe tipsia pe care era, în ascunzişul ei. Şi lucră ea aşa de bine, că dimineaţă nu rămăsese pe tipsie decât câteva seminţe de susan.

După asta, stând la pândă în gaura ei, nevăstuica putu să judece mirarea şi mânia femeii, când dădu cu ochii de înfăţişarea acelei tipsii. Şi o auzi strigând:

– Ah! De l-aş afla pe hoţ! Numai afurisiţii de şoareci, care-mi spurcă sălaşul de când mi-a murit pisica, au putut săvârşi blestemăţia asta! De unul să dau cu ochii şi-l voi face să ispăşească răutăţile tuturor semenilor lui!

Când nevăstuica auzi aceste vorbe, îşi spuse: „Ca să mă pun cu totul la adăpost de supărarea acestei femei, trebuie negreşit să-i îndreptăţesc bănuielile în privinţa şoarecelui! De nu, se poate prea bine întâmpla să se ia de mine şi să-mi rupă picioarele!“ Şi îndată plecă să-l caute pe şoarece şi-i spuse:

– Frate, vecinul îi îndatorat vecinului! Nimic nu-i mai urât decât un vecin care se gândeşte numai la sine şi n-arată nici o curtenie celor ce locuiesc alături de dânsul, iar, la prilejuri de bucurii, nu le trimite nimic din bucatele gătite de femeile

casei, nici din dulceţile şi bunătăţile pregătite la marile sărbători!

Şi şoarecele răspunse:

– Cât îi de drept ce spui, prietenă! De aceea nu mă pot decât lăuda că-mi eşti vecină, deşi te afli aici doar de câteva zile, şi că nutreşti în privinţa mea gânduri pline de bunăvoinţă! De-ar fi toţi vecinii cinstiţi şi grijulii cum eşti tu!

– Cumătra ceea care-i colo, în casă, a primit o măsură de susan proaspăt şi cât se poate de ispititor, spuse nevăstuica. Iar ea l-a mâncat cu copiii, pe săturate, nelăsând decât un pumn-doi. Am venit, de aceea, să-ţi dau de veste, căci aş fi de o mie de ori mai bucuroasă să tragi foloase tu de pe urma susanului, decât hămesiţii ei de copii!

La aste vorbe, şoarecele fu cuprins de o veselie aşa de mare, că-ncepu a se foi fără astâmpăr şi a-şi flutura coada. Fără a mai cugeta, fără a deosebi înfăţişarea prefăcută a nevăstuicii, fără să bage de seamă că femeia îl pândea în tăcere, şi chiar fără să se mai întrebe care putea fi dedesubtul acestei mărinimii a nevăstuicii, alergă cu toată iuţeala şi se năpusti în mijlocul tipsiei unde scânteia, strălucitor, susanul! Şi-şi umplu cu lăcomie gura. Dar în clipa aceea, femeia

ieşi de după uşă şi, cu o lovitură de jordie, crăpă capul şoarecelui!

Şi aşa, datorită încrederii sale nechibzuite, bietul şoarece plăti cu viaţa relele săvârşite de altul!

Broasca ţestoasă şi pescăruşul

ÎNTR-O CARTE de demult se povesteşte că un pescăruş stătea, odată, pe malul unui râu mare şi veghea cu gâtul întins la curgerea apei. Căci acesta-i era meşteşugul care-i îngăduia să-şi ţină zilele şi să-şi hrănească puii; şi el îl făcea cu hărnicie.

Pe când urmărea cu băgare de seamă cea mai mică clipocire şi cea mai uşoară unduire a râului, văzu trecând prin faţa lui şi oprindu-se lângă stânca pe care-şi făcea el veghea, un stârv al unui om. Atunci, îl cercetă îndelung şi văzu că era plin de răni adânci şi de urmele unor lovituri de sabie şi de lance; şi se gândi în sinea lui: „O fi

vreun tâlhar de drumul mare care şi-a ispăşit fărădelegile!" Apoi îşi întinse aripile spunând: „Slăvită fie legea firii! Datorită ei, răii slujesc după moarte bunei stări a celor vrednici!" Şi se pregăti să se arunce asupra stârvului şi să rupă bucăţi dintr-însul ca să le ducă puilor şi să le mănânce împreună cu ei. Dar, curând, văzu că deasupra sa un nor negru de mari păsări de pradă întunecă cerul. Erau vulturi şi ulii, care începură să se rotească în rotocoale largi, apropiindu-se tot mai mult de locul acela.

La vederea lor, pescăruşul fu cuprins de teamă că răpitoarele văzduhului îl vor sfâşia şi pe dânsul, şi se grăbi s-o ia la sănătoasa spre depărtări, bătând tare din aripi. Şi la capătul câtorva ceasuri de zbor, se opri pe creanga unui copac ce crescuse în mijlocul râului, chiar spre gura lui, şi aşteptă, în nădejdea că apa va duce într-acolo stârvul plutitor. Şi foarte necăjit, prinse a se gândi la potrivniciile sorţii şi la nestatornicia ei: şi-şi spunea trist: „Iată că-s nevoit să-mi las ţărmul unde am văzut lumina zilei şi unde se află soaţa şi puişorii mei. Of, câtă deşertăciune-i pe lumea asta! Şi cu cât mai găunos, cel ce se lasă înşelat de înfăţişarea ei şi, încrezător în norocul

său, trăieşte de azi pe mâine, fără a purta grija zilelor negre! De-aş fi fost mai chibzuit, aş fi adunat merinde pentru o vreme de foamete, ca asta; şi de-ar fi venit acele păsări de pradă să-mi ia cu anasâna cele adunate, prea puţin m-ar fi stingherit! Dar înţeleptul ne sfătuieşte să fim răbdători în vremi de încercări. Aşadar, să răbdăm!"

Pe când cugeta el în chipul acesta, văzu că de copacul pe care era cocoţat se apropie, ieşind din apă şi înotând agale, o broască ţestoasă. Şi această broască ţestoasă îşi înălţă capul şi, zărind pescăruşul, îndată îi ură pace, zicându-i:

– Cum se face, pescăruşule, că ai părăsit ţărmul pe care te întâlneam de obicei?

El răspunse:

– Dacă sub cortul ce te adăposteşte şi-n locul pe care-l stăpâneşti vine să locuiască o faţă neplăcută, numai un lucru îţi rămâne: lasă-i cortul şi locul şi grăbeşte-te să-ţi iei tălpăşiţa! Iar eu, prea bună broască ţestoasă, am văzut ţărmul meu gata să fie cotropit de păsările de pradă şi, ca să nu fiu atins de înfăţişarea lor neplăcută, am zis că-i mai bine să las tot şi să plec, până ce soarta va binevoi să se milostivească de mine!

După ce broasca ţestoasă ascultă aceste vorbe, îi spuse pescăruşului:

– Întrucât lucrurile stau aşa, iată-mă gata să te slujesc cu toată credinţa şi să te îmbărbătez în necazul tău, căzi ştiu cât îi de nefericit străinul departe de ai săi şi cât îi este de dulce să afle, la necunoscuţi, căldura simţirii şi îngrijire prietenească. Eu, care nu te cunosc decât din vedere, îţi voi sta alături cu inimă bună!

Atunci pescăruşul îi spuse:

– Broască ţestoasă inimoasă, o, tu ce eşti pe dinafară pietroasă, dar pe dinăuntru atât de gingaşă, simt că-mi dau lacrimile de înduioşare, dinaintea dărniciei tale nesilite. Cum îţi mulţumesc! Şi câtă dreptate ai când grăieşti cum grăieşti despre prietenia cu care trebuie întâmpinaţi cei ce sunt în nenorocire, în măsura în care nu-s nişte găunoşi! Căci, cu adevărat, ce-ar fi viaţa fără prieteni şi fără taifasul cu prietenii şi fără veselia şi cântul cu prietenii? Înţelept cel ce ştie să-şi găsească prieteni pe măsura firii sale, căci nu poţi spune că ţi-s prietene fiinţele pe care eşti nevoit să le cercetezi din pricină că au aceeaşi îndeletnicire cu tine; cum eu, de pildă, mă întâlneam cu pescăruşii din neamul meu, care

mă urau şi mă pizmuiau pentru norocul meu la pescuit! Ce mulţumiţi trebuie să fie acuma, că am plecat departe de ei, care nu ştiu să vorbească decât de pescuitul lor şi de nevoile lor mărunte; dar nu se gândesc niciodată să-şi înalţe sufletul! Ciocul lor este întors mereu spre pământ. Şi au aripi ca să nu se slujească de ele! De asemenea, cei mai mulţi dintre ei nici n-ar mai putea să zboare, de-ar voi: nu-s în stare decât să se scufunde şi, de cele mai multe ori, rămân pe fundul apei!

La aste vorbe, broasca ţestoasă, care asculta în tăcere, strigă:

– Pescăruşule, coboară să te îmbrăţişez!

Şi pescăruşul se dădu jos din copac, iar broasca ţestoasă îl sărută şi-i spuse:

– Adevărat grăieşti, frăţioare. Rămâi dar cu mine şi viaţa noastră va fi uşoară în colţişorul acesta pierdut între ape, la umbra copacului, lângă murmurul undelor!

– Îţi mulţumesc, broască ţestoasă, surioară! spuse pescăruşul. Dar copiii şi soaţa? Ce să fac cu ei?

Ea răspunse:

– Mare-i Allah şi milostiv! Ne-a ajuta el să-i

aducem aici! Şi-om mai petrece zile de pace, la adăpost de orice grijă!

Păţania unui cocoş

SE POVESTEŞTE că un preacinstit şeic dintr-un sat avea o curte mare, cu mulţe orătănii pe care le îngrijea şi de la care avea nenumărate ouă şi îndeosebi o mulţime de pui, buni de mâncat. Printre păsări se afla un cocoş mare şi minunat, cu glas limpede, cu penetul strălucitor şi auriu şi care, pe lângă toate însuşirile acestea, era dăruit cu multă putere de veghe şi înţelepciune. Şi era el plin de dreptate şi grijă faţă de găinile sale şi-şi împlinea datoria cu tragere de inimă şi nepărtinire, fapt pentru care era dat de toate păsările din curte drept pildă de putere şi bunătate. Iar stăpânul său îl botezase Glasul Zorilor.

Într-una din zile, pe când găinile îşi alintau puişorii sau îşi curăţau penele, Glasul Zorilor ieşi

să vadă pământurile gospodăriei. Şi tot minunându-se de ce vedea, ciugulea ici şi colo, pe măsură ce întâlnea în drumul lui, boabe de grâu, de orz, de susan, de hrişcă sau de mei. Şi ajungând mai departe decât ar fi dorit, se trezi deodată în afară de sat şi de gospodărie, într-un loc pustiu şi sălbatic pe care nu-l văzuse niciodată. Privi el în dreapta, privi în stânga, dar degeaba, că nu zări nici faţă prietenoasă şi nici vietate cunoscută. Şi începu a fi tare nedumerit şi, de nelinişte, scoase câteva strigăte scurte. Dar iată că, tocmai când se pregătea a face cale-ntoarsă, dădu cu ochii de o vulpe care venea spre el cu paşi mari din depărtare. Văzând asta, cocoşul tremură pentru viaţa lui şi, întorcând spatele duşmanului, îşi luă avânt din toate puterile aripilor întinse şi se înălţă pe vârful unui zid năruit, unde nu se afla decât un loc strâmt ca să se cocoaţe şi unde vulpea nu l-ar fi putut ajunge în nici un fel. Iar când vulpea sosi, cu limba scoasă, la picioarele zidului, văzu că nu era cu putinţă să se caţere până la zburătorul poftit. Atunci, îşi înălţă capul spre el şi spuse:

– Pace ţie, faţă vestitoare de bine, frate al meu, fermecător prieten!

Dar Glasul Zorilor nu-i dădu bineţe şi nici măcar n-o privi. Văzând asta, vulpea spuse:

– Prietene plin de frăgezime, frumosule, de ce nu vrei deloc să-mi faci hatârul de a-mi răspunde la bineţe sau de a mă privi, când sunt atât de dornică să-ţi dau veste mare?

Întrucât cocoşul, prin tăcerea-i, tăgăduia orice bunăvoinţă, vulpea urmă:

– Ah, frate, dacă ai şti măcar ce veste sunt însărcinată să-ţi aduc, îndată ai coborî să mă îmbrăţişezi şi să mă săruţi!

Dar cocoşul se arătă mai departe nepăsător şi, dus pe gânduri şi mut, privea în depărtare cu ochi rotunzi şi neclintiţi.

Şi vulpea urmă:

– Să ştii, frate-meu, că sultanul dobitoacelor, Măria Sa Leul, şi sultanul păsărilor, Măria Sa Vulturul, s-au întâlnit chiar acum pe o pajişte verde, smălţuită de flori şi udată de râuri şi au adunat în jurul lor pe aleşii tuturor vietăţilor: tigrii, hienele, leoparzii, lincşii, panterele, şacalii, antilopele, lupii, iepurii, animalele de casă, vulturii, ulii, corbii, hulubii, turturelele, prepeliţele, potârnichile, orătăniile şi toate celelalte zburătoare. Şi când aleşii tuturor supuşilor lor se

strânseră în sobor, cei doi stăpâni ai noştri vestiră că, de acum înainte, liniştea, frăţia şi pacea vor fi stăpâne pe toată întinderea locuită a pământului; că prietenia, buna învoire şi dragostea vor trebui să fie singurele simţăminte îngăduite între seminţiile de fiare, de animale domestice şi de păsări; că uitarea va trebui să şteargă vechile duşmănii şi ura dintre ele şi că spre fericire se vor îndrepta toate strădaniile. Şi hotărâră că oarecine va încălca această stare de lucruri va fi adus fără întârziere dinaintea înaltei judecăţi şi osândit fără milă. Şi mă numiră crainicul acestei veşti şi mă însărcinară să fac cunoscută, pe toată întinderea pământului, hotărârea adunării, cu straşnică poruncă să dau seamă de numele neascultătorilor, pentru a fi pedepsiţi. De aceea, frate cocoş, mă vezi acum la picioarele acestui zid pe care te-ai cocoţat, căci eu şi numai eu, nu altcineva, eu cu ochii mei sunt cu adevărat solul şi împuternicitul domnilor şi stăpânilor noştri. Şi, de aceea, când am venit, ţi-am făcut urări de pace şi ţi-am vorbit cu vorbe de prietenie, frate al meu!

Dar cocoşul, fără a-şi pleca urechea la vorba mieroasă a vulpii, ca şi cum nici n-ar fi auzit-o, privea mereu în depărtare, nepăsător, cu ochi

rotunzi şi goi pe care din când în când îi închidea, legănându-şi capul. Iar vulpea, a cărei inimă ardea de dorul de a mesteca plăcuta pradă, urmă:

– Frate, de ce nu vrei să mă cinsteşti cu un răspuns şi nu catadicseşti să-mi spui o vorbă măcar ori să-ţi pleci privirea spre mine care sunt vestitorul sultanului nostru, Leul, împăratul dobitoacelor şi al sultanului Vostru, Vulturul, împăratul zburătoarelor? Dar îngăduie-mi să-ţi amintesc că, dacă stărui mai departe în tăcerea ta, voi fi silită să aduc fapta la cunoştinţa obştescului sfat: şi mi-i tare teamă să nu cazi sub lovitura noii legiuiri care este neclintită în dorinţa de a aşeza domnia păcii obşteşti, chiar dacă pentru asta trebuie gâtuite jumătate din vieţuitoare. Rogu-te aşadar, pentru cea din urmă oară, spune-mi măcar de ce nu-mi răspunzi!

Atunci cocoşul, care până în clipa aceea se-nchisese în semeaţa-i nepăsare, întinse gâtul şi, înclinându-şi capul, coborî privirea ochiului drept spre vulpe şi-i spuse:

– Soră, vorbele tale sunt cu adevărat deasupra capului şi ochilor mei şi te cinstesc în inimă ca pe trimisul, ispravnicul, vestitorul, împuternicitul şi solul Vulturului, sultanul nostru.

Dar dacă nu ţi-am răspuns, să nu crezi cumva că am făcut-o din semeţie ori neascultare, sau din vreun alt simţământ vrednic de mustrare! Nu! Pe viaţa mea, nu! Ci pentru că eram foarte tulburat de ceea ce vedeam şi văd şi acuma colo, în depărtare!

Şi vulpea întrebă:

– Pacea deasupra ta, frate, şi ce vedeai şi mai vezi? Îndepărtat fie cel rău! Nădăjduiesc că nu-i nimic neliniştitor, nici vreo năpastă?

Şi cocoşul îşi întinse şi mai tare gâtul şi spuse:

– Cum, soro, tu nu zăreşti ce zăresc eu? Doar ţi-au fost puşi deasupra cinstitului tău bot doi ochi pătrunzători!

Şi vulpea întrebă, neliniştită:

– În sfârşit, spune-mi, rogu-te, ce zăreşti? Fiindcă pe mine mă cam dor ochii astăzi.

Atunci Glasul Zorilor spuse:

– Văd, cu adevărat, cum se ridică un nor de praf şi cum se roteşte în văzduh un stol de şoimi de vânătoare!

Şi vulpea, la vorbele acestea, începu să tremure şi, ajunsă la capătul neliniştii, întrebă:

– Asta-i tot ce zăreşti? Dar pe pământ nu

vezi nimic alergând?

Cocoşul privi îndelung zarea, mişcându-şi capul când la dreapta, când la stânga, şi într-un sfârşit spuse:

– Da! Văd ceva care aleargă pe pământ, cu patru picioare, lung, subţire, cu cap gingaş şi bot ascuţit şi cu urechile lungi şi clăpăuge. Şi acest ceva se apropie repede de locul nostru!

Şi vulpea, tremurând din toate încheieturile, întrebă:

– Ce vezi tu, nu-i cumva un ogar, frate? Allah să ne păzească!

– Nu ştiu dacă-i ogar, spuse cocoşul, fiindcă n-am mai văzut câini de soiul acesta. Cred însă oricum, soro, că-i câine!

Când auzi vulpea aceste vorbe, strigă:

– Frate, sunt nevoită să te părăsesc!

Şi nu termină bine, că-i şi întoarse spatele şi o luă la sănătoasa.

Şi cocoşul strigă în urma ei:

– Hei, de ce nu mă aştepţi?

– Fiindcă, vezi tu, am o mare silă pentru ogar care nu-i dintre prietenii şi nici dintre vecinii mei! răspunse vulpea.

– Faţă binecuvântată, urmă cocoşul, nu

mi-ai spus tu, chiar acum, că ai venit ca ispravnic şi crainic din partea împăraţilor noştri, spre a face cunoscută pacea, hotărâtă în soborul aleşilor trimişi de toate seminţiile noastre?

Şi vulpea răspunse de foarte departe:

– Da, aşa-i, frate cocoş, numai că ogarul ăsta, blestemat fie, n-a vrut să meargă la sfat şi neamul lui n-a trimis pe nimeni, şi numele lui n-a fost rostit când s-a făcut strigarea neamurilor dornice de pace. Şi întotdeauna a fost şi este duşmănie între neamul meu şi al lui! Allah să te păstreze sănătos până la întoarcerea mea!

Iar vulpea, după ce vorbi astfel, se pierdu în depărtări. Şi în felul acesta scăpă cocoşul de dinţii duşmanului său, datorită isteţimii şi înţelepciunii. Se grăbi deci să coboare de pe zid şi să ajungă mai repede la gospodărie, slăvind clipa care îi îngăduia să se întoarcă fără primejdii în curtea păsărilor. Apoi istorisi găinilor şi vecinilor renghiul pe care-l jucase duşmanului lor din tată în fiu. Şi atunci toţi cocoşii din curte trimiseră în văzduh chemarea răsunătoare a bucuriei lor, spre a sărbători marea izbândă a cocoşului cel falnic – Glasul Zorilor.

Măgarul

ÎNTR-O ZI, un om de treabă dintre oamenii care-s de obicei duşi de nas de alţii mergea prin târg trăgând după el un măgar legat de o frânghioară ce slujea vitei drept căpăstru. Un hoţoman foarte deprins la furturi îl zări şi se hotărî să-i şterpelească măgarul. El spuse asta unui semen de-al său, care-l întrebă:

– Dar cum ai să faci ca omul să nu bage de seamă?

– Urmează-mă şi-ai să vezi! răspunse el.

Atunci se apropie de om pe la spate şi, încetişor, desfăcu căpăstrul măgarului şi şi-l trecu sieşi, fără ca omul să simtă schimbarea, şi merse aşa ca o vită de haram, în vreme ce al doilea hoţ se depărta cu măgarul slobozit.

Când hoţul se încredinţă că măgarul era departe, se opri deodată din mers; şi omul, fără a se întoarce, încercă, trăgând de căpăstru, să-l silească să meargă. Dar simţind împotrivire, se întoarse ca să ocărască măgarul şi, când colo, dădu cu ochii de hoţ care era prins de căpăstru în locul vitei, şi avea o înfăţişare foarte umilă şi

nişte ochi care cereau îndurare. Omul se minună atunci aşa de tare, că rămase stană dinaintea hoţului; şi, după un răstimp, putu în sfârşit scoate câteva vorbe şi întrebă:

– Ce eşti tu?

Hoţul strigă cu glas plângăreţ:

– Sunt măgarul tău, stăpâne! Iar istoria mea îi de-a mirare! Află, cu adevărat, că în tinereţe eram un pierde-vară, dedat la tot soiul de păcătoşenii ruşinoase. Într-o zi, venii acasă beat mort şi într-o stare dezgustătoare, iar mama, care la vederea mea nu-şi mai putu stăpâni furia, mă copleşi de ocări şi voi să mă alunge. Atunci, şi mai mâniată de purtarea mea, mă afurisi, şi urmarea blestemului fu că îmi schimbai pe dată înfăţişarea şi mă prefăcui în măgar. Atunci tu, stăpâne, m-ai cumpărat la târgul de măgari pe cinci dinari şi m-ai ţinut toată vremea asta şi te-ai slujit de mine la cărat şi îmi împungeai dosul când, spetit fiind, nu mai voiam să merg, şi îmi aruncai mii de sudălmi pe care nu îndrăznesc să ţi le mai aduc aminte. Toate astea! Şi eu nu mă puteam plânge defel, pentru că n-aveam grai. În sfârşit, se vede treaba că astăzi mama, săraca, s-o fi gândit la mine cu blândeţe, şi mila i-o fi intrat în

inimă şi o fi îndemnat-o să ceară pentru mine milostivirea cerului. Fiindcă sunt încredinţat că datorită acestei milostiviri mă vezi acum întors la întâia-mi înfăţişare omenească, stăpâne!

La aceste vorbe, bietul om strigă:

– O, semenul meu, iartă-mi greşelile! Şi uită relele purtări pe care te-am silit să le-nduri, fără să-mi dau seama!

Şi se grăbi să dezlege căpăstrul cu care hoţul era legat, apoi se duse foarte mâhnit acasă, unde toată noaptea nu putu închide ochii, atât de mult îl mustra cugetul.

Câteva zile după asta, bietul om se duse la târgul de măgari, ca să-şi cumpere alt măgar. Şi nu mică îi fu mirarea când dădu cu ochii de propriul lui măgar. Şi se gândi în sinea lui: „De bună seamă că nemernicul a săvârşit altă nelegiuire!"

Se apropie atunci de măgar care, recunoscându-l, se pusese pe zbierat. Omul se aplecă la urechea lui şi-i strigă din toate puterile:

– O, nemernice de neîndreptat! Negreşit că iar ţi-ai ocărât şi lovit mama, dacă te-ai prefăcut încă o dată în măgar. Dar de data asta n-oi fi eu prostul care te-a cumpăra!

Şi, furios, îl scuipă şi plecă să caute alt măgar, cunoscut îndeobşte că se trage din tată şi mamă de neam măgăresc.

Tăietorul de lemne

SE POVESTEŞTE că demult un om sărman se ducea în fiecare zi la pădure să taie lemne ca să le vândă. Cu puţinii bani luaţi pe ele cumpăra de-ale gurii pentru ai lui. Odată, când tăia crengile unui copac, acesta prinse să-i vorbească:

– Hei, omule sărman, de ce vii în fiecare zi în pădure să ne ciopârţeşti pe noi, copacii, când o peşteră de pe-aproape e plină de aur şi giuvaere?

Se minună tăietorul de lemne de ce-i spusese copacul şi îl întrebă:

– Care peşteră?

– Cea care are la gură un bolovan, îi răspunse. Acolo stau cei patruzeci şi patru de draci. Aşteaptă până pleacă ei, apoi apropie-te şi

spune: „Salsala, deschide-te!" Bolovanul se va da la o parte, uşa peşterii se va deschide de la sine şi vei putea lua cât aur pofteşti. Nu este aşa cu mult mai bine decât să tot tai la lemne, ca să-ţi duci zilele de azi pe mâine?

La gândul că, în sfârşit, ar putea scăpa de griji, omul se bucură. Se ghemui, ascunzându-se după copac vreme de un ceas. Când bolovanul se dădu la o parte, cei patruzeci şi patru de draci ieşiră din peşteră. După plecarea lor, bolovanul se aşeză la loc. Atunci tăietorul de lemne se ridică iute din ascunzişul lui, se apropie de peşteră şi spuse: „Salsala, deschide-te!" Şi bolovanul se dădu la o parte. Omul pătrunse într-o peşteră minunată, cu grămezi de aur şi giuvaeruri, cât cuprindeai cu ochii. Îşi burduşi traista cu aur şi nestemate, ieşi din peşteră şi după ce spuse: „Salsala, închide-te!", bolovanul se mută la locul lui, iar el se grăbi spre casă.

Cum ajunse la nevastă îi povesti, vesel şi fericit, ce i se întâmplase. Femeia, văzând în căsuţa lor dărăpănată atâta aur şi giuvaeruri, mai-mai să-şi piardă minţile de fericire. Cum tăietorul de lemne avea un frate, se gândi să-l facă şi pe acesta părtaş la un noroc atât de mare, deşi era

mult mai înstărit. A doua zi, amândoi fraţii plecară la pădure, dis-de-dimineaţă, cu saci pântecoşi, pe care îi burduşiră cu nestemate din comoara ce părea nesecată. De acum, omul nostru se mulţumi cu ceea ce luase. Dar fratele cel bogat nu se mai sătura. Zi de zi se ducea la peşteră, întorcându-se încărcat cu aur şi giuvaere.

Dracii, băgând de seamă că tezaurul lor se micşora văzând cu ochii, intrară la bănuieli. Ca să descopere adevărul, folosiră un şiretlic. Lăsară în peşteră o bucată de friptură ademenitoare, presărată cu toate mirodeniile pământului, iar ei plecară ca de obicei. Când lacomul de bogăţii intră în peşteră, mirosul fripturii îl îmbie atât de tare, încât se puse pe înfulecat până nu mai rămase nimic. Îngreunat de atâta mâncare, abia mai fu în stare să-şi umple sacul cu aur şi cu pietre scumpe. Când totuşi, cu chiu cu vai, isprăvi şi vru să iasă din peşteră, cuprins de toropeală, se pomeni că nu mai ştie ce cuvinte trebuie să spună ca bolovanul de la intrare să se dea la o parte.

Se chinui multă vreme să-şi aducă aminte, dar fără nici un folos. Rămase zăvorât înăuntru. Aşa dădură dracii peste el.

– Până aici ţi-a fost, tâlharule, i-au zis ei,

legându-l fedeleş. Ia zi-ne, cum vrei să mori?

Degeaba se rugă omul, degeaba le ceru să aibă îndurare, făgăduind sub greu jurământ că le va da înapoi tot ceea ce furase. Dracii erau nestrămutaţi în hotărârea de a-l osândi.

– Să-l spânzurăm! îşi dădu cu părerea unul dintre ei.

– Ba să-l lăsăm să aducă înapoi tot ce-a furat, a zis altul.

– Mai bine să-i punem un bolovan pe piept şi să-l lăsăm să putrezească de viu în peşteră, mai spuse un al treilea.

Dintre toate părerile, ultima plăcu cel mai mult tuturora. L-au pus pe hoţ în lanţuri şi după ce l-au culcat la pământ, i-au trântit deasupra un bolovan mare. L-au lăsat aşa, fără hrană şi fără apă, apăsat de greutatea grozavă a bolovanului. Au trecut zile în şir şi fratele cel bogat şi lacom nu se mai întorcea acasă. Nevasta lui, care se perpelea de nelinişte, presimţind o mare nenorocire, se duse la tăietorul de lemne şi îl rugă să-i caute bărbatul care, plecând la peşteră ca să strângă mai multă avuţie, nu mai venise de câteva zile.

Speriat pentru soarta fratelui său, tăietorul

de lemne se duse la peşteră. La cuvintele: „Salsala, deschide-te!“, bolovanul se dădu la o parte. Intrând în peşteră, îşi văzu fratele întins la pământ cu un bolovan apăsându-i pieptul. Se chinui mult până izbuti să-l elibereze de povară, şi să-i desfacă lanţurile. Apoi, cu el în cârcă, se întoarse acasă.

Mânioşi au mai fost dracii când, întorşi la peşteră, nu mai găsiră pe cel care-i păgubise atâta. Şi, cum voiau cu tot dinadinsul să dea de el şi să-i ia viaţa, hotărâră ca unul dintre ei să se îmbrace în haine de tămăduitor de boli şi să colinde prin lume cu o caravană de cămile, până va da de vinovat. Pe spinarea fiecărei cămile avea să fie câte o ladă, în care să şadă ascuns câte un drac. Când vor da de locuinţa celui mult căutat, aveau să-l omoare şi să-şi ia avuţiile înapoi. Iar dacă li s-ar împotrivi cineva, trebuia să o sfârşească şi cu acela fără nici o îndurare.

A doua zi, caravana de cămile a şi pornit la drum, încărcată cu lăzi mari, iar în fruntea ei, un vraci striga neobosit:

– Tămăduitor iscusit la toate bolile. De aveţi vreun bolnav acasă, ori dacă vreunul dintre ai voştri are vreo vătămătură, chemaţi-mă, că mi-e

în putere să-l vindec de suferinţă!

Când caravana trecu pe lângă casa omului cel înstărit, fata lui cea mică o opri. Atâta aşteptă dracul din fruntea caravanei.

– Unde se află bolnavul? o întrebă nerăbdător aşa-zisul vraci.

Fata îl conduse înăuntru, lăsând convoiul de cămile în poartă. În întâmpinare îi ieşi o femeie.

– Unde e cel vătămat? o întrebă el pe cea care-i ieşise înainte.

– Noi nu avem pe nimeni bolnav, răspunse ea temătoare.

– Nu ascunde adevărul, stărui vraciul. Ştiu prea bine că aveţi un om suferind la voi, mi-a spus-o chiar fata ta.

Femeia se uită spre poartă şi văzu cămilele încărcate cu lăzile acelea mari. Le numără iute şi când căzu că erau patruzeci şi trei de cămile, pricepu pe dată că în acele lăzi se ascundeau patruzeci şi trei de draci, al patruzeci şi patrulea fiind însuşi vraciul ce se afla în faţa ei. Îl pofti pe acesta să se aşeze şi ea se duse la bucătărie, chipurile să-şi pregătească bărbatul. Aici luă nişte vergele mari de fier, în care se înfigeau berbecii întregi pentru fript, le încinse la foc puternic până

se înroşiră şi cu ele începu să găurească lăzile de pe spinările cămilelor. Ţipetele şi vaietele deznădăjduite ale dracilor se înălţau de pretutindeni. La strigătele lor alergară oamenii din sat. Femeia le spuse dintr-o răsuflare toată povestea şi oamenii s-au năpustit asupra dracilor, ca să-i ucidă. De frica morţii, necuraţii au ieşit din lăzi şi au luat-o la sănătoasa, urmăriţi de oamenii care îi băteau cu pietre şi îi ocărau. O dată cu ei fugi şi cel ce se dăduse drept tămăduitor, pierindu-le la toţi cheful de a se mai întoarce vreodată în locul acela.

Şi astfel, omul stăpânit de patima de a aduna avuţii peste avuţii a scăpat cu viaţă datorită fratelui său şi nevestei sale isteţe. Din ziua aceea însă el s-a vindecat pentru totdeauna de lăcomia-i fără seamăn care era să-l piardă.

Sayd şi Salma

A FOST ODATĂ, în Alep, un negustor pe care Allah îl binecuvântase cu avere mare. Pentru

ca fericirea să-i fie deplină, nevasta îi dărui un fiu preaiubit, pe nume Sayd. Tatăl se îngriji ca Sayd să primească o creştere aleasă, păzindu-l ca pe cea mai de preţ avuţie a sa. Cu anii, flăcăul deveni un viteaz căruia nu-i era teamă de moarte. Îi plăcea să colinde lumea în lung şi-n lat şi odată îl rugă pe tatăl său să-i dea voie să plece la Damasc. Negustorul se împotrivi, căci erau mari primejdiile ce-l puteau pândi pe un astfel de drum. Într-una din zile, prietenii lui Sayd veniră să-i spună că pornesc spre Damasc, ţintă atât de râvnită de Sayd. Acesta îi rugă să încerce ei a-i îndupleca tatăl pentru a-şi da încuviinţarea să-i însoţească. Până la urmă, tatăl, biruit de rugăminţile băieţilor, îşi dădu învoirea.

În dimineaţa zilei următoare, caravana cu tineri se îndrepta spre Damasc. Merseră fără oprire până la asfinţit, când aşezară tabăra să se odihnească. O dată cu noaptea ce învălui deşertul, flăcăii căzură pradă somnului, în timp ce câte unul dintre ei stătea de veghe cu rândul. Pe neaşteptate, se auzi un zgomot grozav. Până să se scoale cu toţii şi să vadă ce se întâmplă, o ceată de balauri năvăli asupra băieţilor, ucigându-i. În viaţă rămase doar Sayd, pe care cele

patruzeci de dihănii îl luară cu ele. Îl duseră într-un palat plin de comori, unde începură să-l supună la cele mai grozave cazne, cu gândul să afle de la el locul în care tatăl său, negustorul cel bogat, îşi ţinea avuţia. Cum, în ciuda chinurilor îndurate, nu izbutiră să afle nimic de la Sayd, ei îşi înăspriră pedeapsa. După ce îl sleiră de puteri, îi spuseră:

– Acum vom lipsi câteva ceasuri. Plecăm să-ne vedem nişte rude. Când ne vom întoarce, îţi vom zdrobi oasele.

Şi numaidecât se ridicară în văzduh şi zburară departe, rotindu-se prin întuneric. Rămas singur, Sayd se ridică cu greu şi privi pe una dintre ferestre. Palatul, foarte înalt, era aşezat pe muchia unei stânci înfricoşător de prăpăstioase. Putinţă de scăpare nu exista.

Tot chibzuind ce era de făcut, începu să colinde prin palat. Intră, rând pe rând, în patruzeci de odăi. Văzu aici neasemuite comori, ce-ţi orbeau privirile. Pe cea de-a patruzecea încăpere o găsi ferecată. Apucă zdravăn uşa cu amândouă mâinile şi, împingând-o cu putere, o deschise. În loc de comori, în ea se afla o fată negrăit de frumoasă, cu mâinile încătuşate. Când îşi reveni

din uimire, o întrebă cum o cheamă.

– Eu sunt Salma, fiica regelui din Alep, îi răspunse ea. Ştiu că tu eşti Sayd, fiul vestitului negustor.

– Mă minunează în egală măsură şi frumuseţea şi darul tău de a cunoaşte adevăruri care scapă muritorilor de rând, îi spuse Sayd. Eu am să încerc cu orice preţ să scap de aici. Vrei să vii cu mine?

– Cum de nu, grăi fata. Ştiu că în acest palat se află un covor fermecat cu care poţi zbura prin tării. Dacă l-am găsi, am putea fugi fără să ne primejduim vieţile. Să-l căutăm împreună.

După ce scotociră prin toate ungherele palatului, dădură, în sfârşit, de covorul fermecat. Sayd luă mai întâi cu sine un cuţit, un arc şi câteva săgeţi, întinse pe jos covorul şi păşiră amândoi pe el. Lovi apoi cu piciorul colţul drept al covorului şi, cât ai clipi, se ridicară în văzduh. Vântul îi însoţea în zborul lor, le răvăşea părul bogat. Când Salma îşi îndreptă privirile spre cer, văzu un balaur ce se rotea deasupra lor, purtând un şarpe uriaş. Într-o clipă balaurul fu lângă covor, lăsă şarpele pe el, o înşfăcă pe Salma şi zbură cu ea înapoi, spre palatul abia părăsit. Sayd îl urmări, izbuti

să-l ajungă şi-l străpunse cu cuţitul. Sângerând, balaurul începu să coboare cu iuţeală spre pământ. Sayd se lăsă mai jos şi slobozind în el o săgeată, îl nimeri în gheara cu care o ţinea pe Salma. De durere, balaurul îşi slăbi strânsoarea, Salma se prăbuşi în gol, dar Sayd o prinse pe covorul fermecat. Apoi flăcăul mai trase o săgeată şi nimeri monstrul drept în inimă, făcându-l să se rostogolească până hăt, departe, pe pământ, unde se făcu zob.

După câteva ceasuri, covorul se rotea pe cerul senin al Alepului. Sayd lovi cu putere în colţul stâng al covorului, şi acesta se lăsă tot mai aproape de pământ. Ajunşi cu bine în Alep, Sayd îşi luă rămas-bun de la frumoasa Salma şi plecă în mare grabă acasă, unde părinţii săi, bolnavi de durere, fiindcă auziseră că toţi cei din caravană fuseseră măcelăriţi într-o noapte, plângeau soarta unicului fiu. Când îl văzură dinaintea lor, viu şi nevătămat, nu le veni să-şi creadă ochilor. Aruncară cât colo hainele de doliu şi îşi îmbrăţişară fiul reîntors, cuprinşi de o nesperată bucurie.

La rugămintea lui Sayd, tatăl său se duse chiar a doua zi la regele Alepului şi o ceru pe fiica

acestuia, Salma, ca soaţă pentru neînfricatul tânăr. Iar regele îşi dădu cu bucurie încuviinţarea, căci aflase cum Sayd îi salvase fiica de urgia balaurilor, întorcând-o la viaţă adevărată.

Şi se făcu o nuntă mare cu alaiuri împărăteşti şi nemaipomenit belşug de bunătăţi, iar Salma şi Sayd avură parte de o viaţă lungă şi fericită.

Cele trei fire de aur

UN ÎMPĂRAT AVEA o fată nespus de frumoasă, pe care o iubea un tânăr pe nume Saladin, şi el tot fiu de împărat. Când o ceru de la tatăl ei, acesta nu se învoi să i-o dea de nevastă decât dacă-i va aduce trei fire de păr de aur din capul marelui căpcăun, altfel nu. Saladin hotărî să îndeplinească vrerea tatălui fetei, cu preţul oricăror primejdii. Se îndreptă fără întârziere spre tărâmul căpcăunilor, mergând zile în şir, până dădu de un uriaş.

– Bun găsit, uriaşule! îi zise el.

– Bun venit, omule! De nu mi-ai fi dat bineţe,

ţi-aş fi zdrobit mădularele şi te-aş fi mâncat. Ce vrei? Spune ce te mână încoace, de ce te-ai vârât de bunăvoie în primejdii atât de mari?

– Vreau să ştiu unde sălăşluieşte marele căpcăun, răspunse Saladin.

– Eu îţi voi arăta drumul, dar cu o condiţie: să afli de la el pentru ce s-a uscat mărul de aur din livada mea, îi spuse uriaşul.

– Am să-ţi dau negreşit răspunsul, când mă voi întoarce, îi făgădui Saladin.

Şi uriaşul îi arătă drumul.

După o vreme, Saladin ajunse la un alt uriaş. Îi spuse şi acestuia:

– Bun găsit, unchiaşule!

– Bun venit, omule! De nu-mi dădeai bineţe, ţi-aş fi zdrobit mădularele şi te-aş fi mâncat. Spune ce te mână pe tărâmurile astea unde n-a păşit picior de pământean?

Saladin îl întrebă şi pe el de căpcăunul cel mare, iar uriaşul îi răspunse:

– Eu am un râu în care nu curge apă. Îţi voi arăta drumul, dacă, în schimb, vei afla de la căpcăun pentru ce îmi e secat râul.

– Bine, răspunse Saladin, îţi voi aduce răspunsul la întoarcere.

Uriaşul îi arătă drumul şi flăcăul îşi urmă calea. Mai înainte de a ajunge la căpcăun, Saladin întâlni un bărbat care şedea într-o barcă în mijlocul râului. Când îl rugă să-i arate drumul mai departe, omul acela îi zise:

– De arătat ţi-l arăt, dar numai cu o condiţie: să afli de la căpcăun cum să scap de aici, căci barca mea nu se clinteşte nicicum din mijlocul lacului.

Saladin îi făgădui şi lui că-i va aduce, la întoarcere, răspunsul dorit, iar omul îl îndrumă pe dată pe unde s-o ia ca să ajungă la căpcăun. Saladin îşi văzu de drum până dădu de o casă în pragul căreia şedea o bătrână. Era chiar mama căpcăunului pe care-l căuta Saladin. O întrebă şi pe ea de căpcăun.

– Pentru ce te vâri singur în furca morţii? îi grăi bătrâna.

Flăcăul îşi depănă cu de-amănuntul povestea. Îi spuse că trebuie cu orice preţ să aibă trei fire de păr din capul căpcăunului cel mare şi, totodată, să afle şi răspunsul la cele trei întrebări atât de grele.

– Nu-i deloc uşor ce vrei tu, flăcăule, îi spuse bătrâna. N-o să treacă mult şi căpcăunul cel mare

se va întoarce aici. De te va vedea, te va mânca negreşit. Trebuie neapărat să te ascund, altminteri îţi va curma viaţa.

Suflă peste el o dată, şi pe loc Saladin se prefăcu într-un ac cu gămălie, pe care ea şi-l înfipse în rochie. Chiar în clipa aceea se întoarse acasă şi căpcăunul.

– Îmi miroase a carne de om! mormăi el.

– Da' de unde picior de om pe aici? îl linişti bătrâna.

Căpcăunul se lungi pe jos şi îşi puse capul în poala ei, şi ea începu să-l dezmierde. Când îi mângâie părul de aur, smulse un fir iscodindu-l:

– Am visat că un bărbat avea un pom cu mere de aur, pe care-l atinsese uscăciunea. Care să fi fost oare pricina?

– Sobolii i-au ros rădăcina, sună răspunsul căpcăunului.

Tot mângâindu-l pe cap, bătrâna mai smulse şi un al doilea fir de păr, iscodindu-l din nou:

– Am visat că un bărbat avea un râu în care nu curgea apă. Care să fi fost pricina?

– La izvorul râului e o broască mare, mare, care soarbe toată apa, fu răspunsul căpcăunului.

Tot alintându-l, bătrâna mai smulse şi un al

treilea fir, întrebându-l din nou:

– Am mai visat că un om stătea într-o barcă şi nu putea să se urnească nicăieri cu ea. Care să fi fost, oare, pricina?

– Dacă cineva îl va ajuta să-şi mişte barca, omul va putea scăpa de acolo, răspunse căpcăunul.

Mulţumită de izbânda sa, bătrâna ascunse cele trei fire de aur pe care, cum plecă fiu-său, le dădu lui Saladin, după ce, mai întâi, suflase peste el, ca flăcăul să-şi recapete înfăţişarea lui firească. Apoi îi spuse lui Saladin şi răspunsurile date de căpcăun la întrebările sale. Tânărul nu mai conteni cu mulţumirile. Făgădui să nu uite niciodată binele pe care i-l făcuse. Saladin o porni înapoi, spre palatul celei îndrăgite. În drum trecu pe la cei trei uriaşi, dădu fiecăruia multaşteptatul răspuns la întrebările lor. Drept mulţumire, uriaşii îi dădură câte o pungă cu galbeni. Ajuns la palat, el ceru să fie dus de îndată la tatăl iubitei sale, căruia îi înmână cele trei fire de aur. Împăratul se minună de curajul şi puterea prinţului şi mărturisi că nici nu putea exista un mai vrednic soţ pentru preafrumoasa lui fiică.

După o nuntă ca-n poveşti, mirii au plecat

în ţara prinţului Saladin, unde au trăit în unire şi dragoste până la sfârşitul zilelor.

Cei trei fraţi

SE SPUNE că, în vremurile de demult, un om bogat, cu slujitori şi suită numeroasă, avea trei feciori, pe care îi crescu în ascultare şi supunere. Se întâmplă ca tustrei băieţii să se îndrăgostească de aceeaşi fată, dorind-o de soţie. Văzând că nu e cu putinţă să se înţeleagă între ei, se duseră tustrei la tatăl lor, ca să le facă dreptate. Acesta le spuse:

– Plecaţi în lume şi încercaţi fiecare în parte să găsiţi cel mai nemaipomenit şi mai de preţ lucru. Acela dintre voi care se va înapoia cu cel mai minunat lucru o va lua de soţie pe fată.

Cei trei fraţi se răspândiră pe drumurile lumii, după ce, mai înainte, hotărâseră să se întâlnească cu toţii într-unul din oraşe, după un anume timp.

Fiecare dintre ei începu să caute cel mai neasemuit lucru de pe pământ. Când veni ziua întâlnirii, cei trei fraţi se adunară la locul hotărât. Fiecare dintre ei arătă celorlalţi ceea ce dobândise în călătorie. Hasan, cel mai mare, scoase o bilă fermecată în care puteai vedea orice punct de pe faţa pământului. Muhammad, cel mijlociu, dobândise un covor fermecat, iar Saladin, un măr care, mâncat pe patul de moarte, reda viaţa şi sănătatea. Fratele cel mare spuse plin de sine:

– E de la sine înţeles că bila mea va avea întâietate în faţa tatii, căci cu ajutorul ei pot vedea orice lucru. Uite, hai chiar acum să vedem ce face fata pe care o îndrăgim.

Când priviră cu toţii în bilă, o văzură pe fată bolnavă la pat, iar la căpătâiul ei, un doctor ce clătina din cap a amărăciune şi neputinţă.

Mâhniţi cum nu se mai poate, fraţii se urcară pe covorul fermecat grăbind spre oraşul lor. Ajunşi aici, se duseră în casa fetei, pe care o găsiră, într-adevăr, zăcând în grea suferinţă. Saladin îi dădu numaidecât mărul său cu puteri vrăjite. Nici nu muşcă bine din el, că fata, însufleţită dintr-o dată, se ridică sprintenă din pat ca şi cum nu fusese vreodată bolnavă. Cei trei fraţi se bucurară

că izbutiseră să-i dea viaţă iubitei lor.

– Neîndoielnic că mie mi se cuvine să mă însoţesc cu preaiubita noastră, spuse Hasan, căci, dacă n-ar fi fost bila mea fermecată, habar n-am fi avut de boala ei.

– Ba, datorită covorului meu fermecat este ea astăzi printre cei vii, i-o reteză Muhammad, căci, dacă nu l-aş fi avut, n-am fi izbutit să ajungem înainte de-a fi prea târziu.

– Nu uitaţi că s-a vindecat datorită mărului vrăjit, spuse Saladin. Căci dacă n-ar fi fost mărul cu puteri miraculoase, le ce-ar mai fi folosit bila sau covorul?

Ca să pună capăt gâlcevei, tatăl fetei le spuse:

– Fiecare dintre voi să tragă cu arcul câte o săgeată. Cel care va ţinti cel mai departe se va însura cu fiica mea.

Hasan trase o săgeată care se duse hăt, dincolo de oraş, de se înfipse în trunchiul unui copac bătrân. Trase şi Muhammad. Săgeata lui căzu şi mai departe. La urmă îşi încordă arcul şi Saladin. Săgeata lui despică norii de pe cer până dispăru din faţa ochilor, fără să mai apară vreodată. Saladin îşi închipui că lui i se cuvine

fata, dar tatăl ei se împotrivi:

– Nu te vei căsători cu fata mea până nu-mi aduci săgeata pe care ai tras-o.

În mare încurcătură se afla Saladin. De unde avea să aducă săgeata când nu ştia defel unde căzuse? Se hotărî totuşi s-o caute. Plecă încotro trăsese săgeata. Şi merse, şi merse, merse până osteni. Văzând pe marginea drumului o piatră, se aşeză pe ea, ca să se odihnească un pic, dar cum se aşeză, piatra începu să se mişte sub el. Se ridică şi o dădu la o parte, să vadă ce e sub ea. De sub piatră răsări o scară care cobora în pământ. Coborî treptele şi la capătul lor se află în faţa unei chilii întunecate. O străbătu din ce în ce mai curios şi se trezi într-o sală mare, acoperită cu covoare, de rugăciune; pereţii erau de marmură, iar tavanul, din smarald. În mijlocul sălii, pe un tron maiestuos din aur, şedea un djin cu înfăţişarea măreaţă. În jurul său, de o parte şi de alta, stăteau zeci de djini, dintre cei mai mari, care mai de care cu chipuri înfricoşător de slute. La vederea lor îl apucă teama. Pe neaşteptate, djinul cu înfăţişarea măreaţă îi grăi cu vocea sa ca un tunet:

– Nu te teme, Saladin! Eu te cunosc pe tine

şi povestea ta şi te voi ajuta să dobândeşti ceea ce doreşti.

Apoi se întoarse spre unul din supuşii săi:

– Hei, Samuhur, du-te şi caută săgeata rătăcită şi ad-o grabnic aici!

Nu trecură decât câteva clipe, că Samuhur se şi întoarse cu săgeata pe o tipsie de argint. Saladin o luă şi îi mulţumi cu recunoştinţă sultanului djinilor.

– Să nu te sfieşti să vii la noi ori de câte ori ai nevoie, curajosule tânăr!

După ce îşi luă rămas-bun, Saladin se duse la tatăl fetei. Când îi dădu săgeata, acesta, în loc să-i dea fata după cum îi fusese făgăduiala, zise:

– Hotărârea mea neclintită e asta: nu-mi voi mărita fata decât cu acela care îmi va aduce un omuleţ nu mai lung decât două degete, dar care poate, în schimb, să scoată din pământ un pom cu rădăcină cu tot.

Saladin, care nu înţelegea să renunţe la cine-i era drag, se duse la sultanul djinilor, cerându-i sprijinul. Râse sultanul şi porunci să i se aducă numaidecât o fiinţă înzestrată după vrerea tatălui fetei. Pe dată veni un slujitor, aducând pe palmă un omuleţ. Saladin îl luă cu

grijă şi se întoarse la casa fetei.

– Iată omuleţul cerut.

– Chiar aşa să fie? se codi tatăl fetei. Mai înainte de a lua o hotărâre, să-mi arate omuleţul ce poate.

Piticul se duse la cel mai frumos copac din mijlocul grădinii, întinse spre el o singură mână şi fără nici o sforţare îl smulse din pământ cu rădăcini cu tot.

– A ta e fiica mea, Saladin, ţie ţi se cuvine pe drept, grăi, în sfârşit, tatăl fetei, uimit.

Şi astfel Saladin luă de soţie pe aleasa inimii sale.

Copiii şi mătuşa cea haină

A FOST ODATĂ un împărat care avea doi feciori şi o fiică. Fiecare dintre cei trei avea în frunte câte o stea ce le sporea frumuseţea şi strălucirea. Cum împărăteasa muri, împăratul, care îşi iubea nespus de mult copilaşii, îşi chemă

la palat sora, cu gândul ca ea să le ţină loc acestora de mamă. Sora împăratului însă era plină de pizmă faţă de odraslele împărăteşti, căci voia ca numai ea să aibă trecere pe lângă fratele ei, împăratul. Îşi bătu capul mătuşa, zi şi noapte, ce plan să urzească pentru a scăpa de nepoţii ei.

În vreme ce împăratul lipsea de la palat, îi îndemnă pe copii să meargă cu ea la plimbare prin pădure. Când ajunseră în mijlocul unui desiş, mătuşa spuse copiilor:

– Voi odihniţi-vă puţin aici, fără nici o frică, fiindcă eu vă voi păzi.

Pe copii îi toropi îndată somnul. Atunci femeia plecă tiptil de lângă ei şi se întoarse la palat. Venind acasă, împăratul nu-şi mai găsi copiii.

– Nu ştiu pe unde or fi dispărut, se prefăcu mirată sora lui. Nu i-am mai văzut de azi-dimineaţă.

Pradă neliniştii, împăratul începu să-i caute pretutindeni, dar în zadar. Trimise chiar oşteni, puzderie, în căutarea lor, dar copiii nu erau de găsit nicăieri. Palatul se învălui în doliu greu, iar împăratul îşi purta durerea nepotolită prin odăile pustiite acum de glasuri cristaline de copii. Ce se

întâmplase cu adevărat cu micuţii părăsiţi în inima pădurii? Înainte de a se trezi, în preajma lor poposiseră trei zâne. Când îi văzură dormind tihniţi, fără să bănuiască primejdiile care îi aşteptau, zânelor li se făcu milă de ei. Prima dintre ele spuse:

– Eu le voi dărui o gazelă care noaptea să-i păzească, iar ziua să-i hrănească.

– Eu le voi dărui o pungă de aur, care să nu se isprăvească nicicând, glăsui a doua zână.

La rândul ei, cea de a treia vorbi:

– Eu le voi dărui un inel care să alunge animalele de pradă.

Trecură zilele, trecură anii şi copiii, ocrotiţi şi ajutaţi de darurile celor trei zâne, se făcură mari. Gazela era nedespărţită de lângă ei, inelul îi apăra de lighioanele pădurii, iar punga cu aur le înlesnea viaţa.

Într-o bună zi, gazela le spuse:

– Aţi crescut mari, dragii mei. De acum puteţi să vă duceţi zilele singuri, fără sprijinul meu. Cumpăraţi-vă o casă la oraş, căci eu socot că mi-am sfârşit menirea.

După ce îşi luară rămas-bun, nu fără mare amărăciune, de la gazelă, cei trei fraţi plecară în

oraş, cumpărară o casă mare, peste drum de palatul împărătesc, fără să aibă însă habar că urmau să locuiască chiar în faţa palatului în care copilăriseră o vreme şi unde se afla părintele lor. Cea mai mare parte a timpului şi-o petreceau pe terasa mare, care dădea chiar spre palatul împărătesc.

Odată, mătuşa lor, aflată pe unul din balcoanele palatului, îşi opri privirea asupra celor trei fraţi. Chipurile lor nu i se părură cu totul străine. Se uită la ei mai îndelung, cercetându-i cu atenţie. Când întrezări steaua pe care fiecare dintre ei o avea în frunte, fu sigură că sunt nepoţii ei. Inima începu să-i bată cu repeziciune. Din nou se căzni să găsească un mijloc pentru a scăpa de ei pe vecie. Bănuind că şi fata locuieşte cu fraţii ei, aşteptă până ce se încredinţă că aceştia plecaseră de acasă. Şi numaidecât se duse la casa cea de peste drum.

– Am venit să-ţi mărturisesc bucuria mea că o tânără atât de frumoasă ca tine locuieşte într-o casă atât de minunată, şi totodată să te poftesc la petrecerea care se va ţine la palatul împărătesc, peste câteva zile. Te-aş povăţui însă să ceri fraţilor tăi să-ţi aducă apa vieţii şi, mai

înainte de a veni la palat, să sorbi din ea, ca să devii cea mai frumoasă dintre cele aflate la petrecerea împărătească.

Şi numai după ce fata îi făgădui că va face întocmai, plecă.

Când fraţii fetei se întoarseră acasă, ea le ceru să-i aducă apa vieţii, care s-o facă cea mai frumoasă fată de la balul împărătesc. Nespus de mult o iubeau fraţii pe surioara lor. Nu se puteau nicicum împotrivi dorinţelor ei. Aşa că purceseră îndată în căutarea apei. Pe drum, întâlnind un pustnic la gura unei peşteri, îl întrebară care era drumul care duce spre apa vieţii.

– Cel de colo, le răspunse pustnicul, şi le arătă unul dintre drumuri.

Mai merseră flăcăii drum lung şi greu, până ce dădură de alt pustnic. Îl întrebară şi pe el de drumul ce duce la apa vieţii. Pustnicul le arătă drumul, apoi le zise:

– Fiţi cu băgare de seamă, voinicilor. Păziţi-vă de balaurul cel negru, din grădina căruia aveţi să luaţi apa vieţii. La intrarea grădinii veţi vedea o foarfecă. De-o veţi găsi deschisă, intraţi în grădină şi luaţi apa vieţii din iazul ce se află chiar în mijlocul ei. Dacă însă foarfeca e închisă, să nu

care cumva să intraţi, că va fi vai de voi. Nu veţi mai scăpa teferi.

Merseră şi merseră fraţii până ce ajunseră, în sfârşit, la grădina mult căutată.

Găsind foarfeca deschisă, intrară fără grijă şi se apropiară de iazul din mijloc, îşi umplură ulcioarele cu apa vieţii, grăbindu-se să plece apoi la sora lor, căreia îi dădură cu dragoste, două ulcioare pline cu apa fermecată. Cum bău din ele, tânăra se făcu neîntrecut de frumoasă, iar la petrecerea de la palat străluci, mai minunată decât toate fetele la un loc. În schimb, mătuşa cea pizmaşă, la gândul că planul urzit de ea nu izbutise, se umplu de venin. Neagră de supărare, purcese numaidecât să uneltească altceva, pentru ca să se descotorosească de nepoţii ei.

În ziua următoare se duse iar la fată, tot după ce plecaseră fraţii ei de acasă.

– Ieri seară, la palatul împărătesc, ai fost cea mai frumoasă, fata mea. Ai văzut acum că te sfătuiesc numai de bine, aşa-i? Iată ce m-am mai gândit. Vrei să ai cel mai dulce glas din lume? o ademeni ea.

– Cum nu, sigur că vreau, se grăbi fata să-i răspundă. Cum aş putea oare să dobândesc

un asemenea glas?

– Nimic mai uşor. Cere fraţilor tăi să-ţi aducă mărul cântecului din grădina fermecată şi mănâncă-l. Vei deveni neîntrecuta cântăreaţă a lumii.

Când se întoarseră fraţii ei, fata le ceru să-i aducă mărul cântecului din grădina fermecată. Fratele mai mare, care o îndrăgea cel mai mult, plecă de îndată în căutarea lucrului râvnit de surioara lui. În drumul său dădu peste un pustnic, pe care îl întrebă cum putea ajunge la grădina fermecată. Pustnicul îi spuse pe unde să apuce, adăugând apoi:

– Ai grijă, fiule, când intri în grădină, să nu scoţi o vorbă, orice ţi s-ar întâmpla.

Flăcăul mulţumi din inimă şi îşi văzu mai departe de drum. După ce merse cale lungă, ajunse la un al doilea pustnic. Îl întrebă şi pe el cât mai e de mers până la grădina fermecată, pe unde trebuia s-o ia, ca să ajungă mai repede. Pustnicul îi răspunse plin de bunăvoinţă, însă şi el a adăugat:

– Ai grijă, fiule, când intri în grădină, să nu scoţi o vorbă, orice ţi s-ar întâmpla.

Îi mulţumi şi lui flăcăul, din toată inima, şi

merse mai departe. Şi merse, şi merse, până ce se trezi în faţa grădinii fermecate. Intră în ea cu sfială şi se îndreptă spre mărul care parcă te îmbia. Culese câteva mere, când o pasăre se aşeză pe unul din meri şi-i grăi:

– Împăratul o va omorî acum pe sora ta.

– Eşti o mincinoasă, se aprinse flăcăul.

Nici nu rosti bine cuvintele acestea, că flăcăul se şi prefăcu în stană de piatră.

La casa lor, sora şi fratele mai mic îi aşteptau cu înfrigurare întoarcerea. Trecură mai multe zile pline de îngrijorări şi bănuieli cumplite. Până la urmă, cel de-al doilea frate nu mai avu răbdare să adaste cu mâinile în sân. Şi, deşi îi venea greu să-şi lase sora singură, porni în căutarea grădinii fermecate, ca să-şi găsească fratele şi să aducă mărul cântecului. Dădu şi el de primul pustnic, care îi arătă drumul, nu fără a-i da în grijă ca nu cumva să scoată vreo vorbă în grădina fermecată.

Merse mai departe flăcăul şi ajunse la cel de-al doilea pustnic. Acesta îl îndrumă pe unde s-o ia şi îi spuse şi lui să nu grăiască nici o vorbă în grădina fermecată, orice s-ar întâmpla. Flăcăul îi mulţumi, merse mai departe, merse şi merse, până ajunse, în sfârşit, la grădina mult căutată.

Cum intră, şi dădu de pomul care parcă-l îmbia, se duse să culeagă câteva mere, când o pasăre de pe o creangă – aceeaşi care-i vorbise şi fratelui mai mare – prinse a-i grăi:

– Pe sora ta o va ucide împăratul.

– Minţi! îi răspunse şi al doilea frate, dar nici nu rosti bine cuvintele acestea, că se şi prefăcu în stană de piatră.

Rămasă singură în casa cea mare, fata aşteptă în zadar, zile în şir, întoarcerea celor doi fraţi ai săi. Înspăimântată pentru soarta lor, hotărî să meargă ea însăşi să-i caute, să încerce, la nevoie, să-i izbăvească de relele abătute asupra lor. În calea sa dădu, ca şi fraţii ei, de cei doi pustnici, care o sfătuiră şi pe ea ca, odată aflată în grădină, să nu scoată un cuvânt, orice s-ar întâmpla. Fata le mulţumi şi merse mai departe, pe drumul arătat de ei, până ce ajunse la grădina fermecată. Păşi în ea şi începu să-şi caute cu înfrigurare fraţii în fiecare colţişor, fără însă să le poată da de urmă. Întristată peste măsură, nu ştia ce să mai facă, încotro s-o mai apuce. Deodată, înaintea ei căzu o pană, colorată în toate culorile ce se pot întâlni pe pământul ăsta. Fata o ridică îngândurată şi mai rătăci prin grădină,

grozav de neajutorată. Zări o stană de piatră, se sprijini de ea, cu gândul să mai chibzuiască şi puse pana deasupra. Cât ai clipi, în locul stanei de piatră se ivi fratele cel mare. Fata îl îmbrăţişă cu nespusă dragoste.

– Pune pana deasupra stanei de colo, îi arătă el prin semne.

Şi fata, făcând întocmai, putu să-şi îmbrăţişeze şi pe cel de-al doilea frate, ivit la fel de neaşteptat, în locul pietrei. Mare le fu bucuria celor trei fraţi! Culeseră mere şi le mâncară. Apoi ieşiră din grădină şi se întoarseră în ţinutul lor, cântând cu inima veselă, tot drumul. În apropierea casei lor, se întâmplă ca însuşi împăratul să treacă pe lângă ei. Auzindu-le vocile atât de frumoase, îi opri, vrând să le vorbească. Aşa desluşi pe fruntea lor stelele – însemnul propriilor săi copii, pe care-i credea pierduţi pentru totdeauna. Coborî de pe cal, îi sărută şi îi îmbrăţişă.

– Voi sunteţi copiii mei, slăvit fie cerul care v-a adus din nou la mine!

Copiii erau şi ei copleşiţi de fericire. Nu se mai simţeau singuri pe lume, aveau şi ei să se încălzească la dragostea părintească. Întrebaţi cum de se pierduseră în acea zi urgisită, ei

povestiră împăratului tot răul pe care li-l făcuse mătuşa lor. La auzul nelegiuitei fapte, împăratul nu mai cunoscu îndurare. Purcese degrabă la palat, unde porunci câtorva oşteni ca femeia haină să fie dusă ea de astă dată şi părăsită în desişul întunecat al unei păduri încă neumblate de picior de om. Aşa se făcu dreptatea. Iar împăratul cu tustrei copiii lui trăiră laolaltă, în fericire şi mulţumire.

Cele trei trepte

DEMULT DE TOT, într-un ţinut îndepărtat, îşi duceau zilele în lipsuri şi nevoi un bărbat, o femeie şi fetiţa lor. Mama muri pe neaşteptate şi sărăcia se cuibări şi mai avan în căsuţa lor. Începu luna ramadanului[1], când, după obicei, nu mâncau carne, dar în fiecare casă se pregăteau mâncăruri mai alese pentru masa de seară.

Fata veni la tatăl ei şi îi spuse:

[1] Ramadan – a noua lună a anului musulman: postul cel mare.

– Uite, tătucă, vecinii noştri gătesc fiertură, pe când noi tot pâine şi două feliuţe de brânză avem pe masă.

– Lasă, fata mea, o linişti omul, şi noi vom avea o mâncare caldă.

A doua zi, însă, cina lor fu tot aceeaşi: două feliuţe de brânză şi două de pâine. În altă zi, fata îi zise tatălui ei:

– Uite, tătucă, vecinii noştri gătesc bucate calde, rumenite în cuptor, pe când noi...

Aşa trecură zilele până în apropierea bairamului. Oamenii începură să se pregătească de sărbătoare. Fata din nou veni la tatăl ei şi-i spuse cu mâhnire în glas:

– Uite, tătucă, vecinii noştri aduc alune şi covrigi cu susan, unt şi zahăr, iar la noi nici nu se simte că se încheie postul şi vine bairamul.

– Nu te necăji, fata mea, îi răspunse tatăl, vom avea şi noi parte de bunătăţi.

– Aşa îmi spui mereu, îl dojeni de data asta fata, dar până acum nu te-ai învrednicit să aduci altceva decât atâta cât să ne ţinem zilele.

Plin de amărăciune, omul se ghemui într-un ungher, unde-şi plânse cu lacrimi de sânge neputinţa de a-şi hrăni singurul copil, deşi trudea

pe la uşi străine de dimineaţă până seara. După multă chibzuială, plecă mai departe de satul său, cu gândul că va găsi ceva mai acătării de lucru şi se va întoarce acasă cu merinde mai îmbelşugate. Ce s-o fi întâmplat cu el pe drum nu se ştie. Atâta doar că fata îl aşteptă în zadar, căci tatăl ei nu se mai arătă niciodată.

Îngrijorată şi tristă îl adăstă zi după zi pe cele trei trepte ale căsuţei, cu ochii aţintiţi asupra drumului. Într-un târziu, doborâtă de plânset şi nelinişti, adormi. Când se trezi din somn era în plin bairam. De pe drum se auzeau tobe şi surle, copiii de seama ei se veseleau şi se jucau, bucurându-se fericiţi de sărbătoare. Din nou se aşternu pe plâns fata rămasă singură pe lume; vărsă lacrimi multe, multe, până adormi din nou. La fel se petrecură lucrurile şi a doua zi de bairam. Într-a treia zi de sărbătoare, o încolţi o foame grozavă.

– Nu-mi rămâne nimic altceva decât să mor de foame, îşi zise ea. Văd că de la oameni n-am nici o milă, n-am altceva de făcut decât să mă întind pe treptele astea – singurele mele prietene – şi să-mi aştept moartea. Dac-aţi avea vreo putere, ştiu că vouă, trepte de lemn, v-ar fi milă

de mine şi mi-aţi da să mănânc, chit că sunteţi de lemn.

Atunci, prin păienjenişul de lacrimi, desluşi înaintea ei o masă plină cu tot felul de mâncăruri gustoase. Fata se frecă la ochi, nevenindu-i să creadă că ceea ce vedea era aievea. Masa încărcată cu bunătăţi continua s-o îmbie. Gustă dintr-o mâncare şi spuse mulţumită:

– Oh! Tare mai e bună! Apoi gustă şi din-tr-alta. Asta e şi mai bună! zise ea, bucuroasă.

Şi tot gustând, vorbea cu treptele din faţa căsuţei, de parcă i-ar fi fost prietenii ei cei mai scumpi. Le cerea de mâncare ori de câte ori flămânzea, iar ele se grăbeau să-i îndeplinească dorinţa. Astfel trecură zilele lipsite de grija mâncării. Hainele de pe ea, şi înainte destul de ponosite, i se rupseră de tot. Ce se gândi fata, văzând cum curg zdrenţele de pe ea? Se duse la trepte şi le grăi:

– Vă mulţumesc, treptelor, pentru tot ce mi-aţi dat până acum, dar aş mai avea nevoie şi de câteva straie noi.

Aşteptă puţin, şi-apoi, când se întoarse în camera ei, găsi un cufăr nou-nouţ. Îl desfăcu şi ce să vezi? Era plin doldora cu tot felul de

veşminte frumoase, toate tocmai pe măsura ei. Căută o sfoară ca s-o întindă în odaie şi să-şi atârne pe ea hainele. „Ah, de-aş avea un dulap pentru haine, ar fi tare bine! gândi ea. Oare cele trei trepte ale mele n-ar putea să-mi dăruiască şi un dulap?“ Cât ai clipi, un dulap, şi el nou-nouţ, se ivi lângă ea. Aşa mai trecură zilele. Căsuţa părintească, fără o mână de bărbat care s-o repare, se dărăpănă cu totul. Încercă fata s-o mai dreagă, pe ici pe colo, dar n-avea nici forţa, nici priceperea trebuitoare. Pe când se necăjea de neputinţa ei, pe neaşteptate îi apăru înainte un bătrân.

– Du-te de-aici, mergi la palatul tău, fata mea, că e gata pregătit pentru a te primi. El întrece în splendoare pe cel împărătesc.

Uluită, fata se ridică şi, cum n-o lăsă inima să lase în părăsire cele trei trepte din scândură ale căsuţei, le desfăcu cu mâna ei şi le cără pe rând acolo unde o conduse moşneagul, care apoi se făcu nevăzut. Palatul întrecea orice închipuire. Nimic nu lipsea din el. Slujitori îmbrăcaţi în straie strălucitoare o aşteptau cuviincios la fiecare uşă. Fata cercetă noul ei lăcaş în toate ungherele lui şi nu se mai sătura privindu-i frumuseţea.

Chiar lângă palatul acesta prea minunat se afla casa cadiului. Într-o zi, la stăpâna casei se adunaseră, flecărind, cele mai alese femei din ţinut. Printre preafrumoasele musafire se afla însăşi împărăteasa, precum şi soţia vizirului. Femeile începură să vorbească despre noua vecină şi despre averea ei nemăsurată care parcă picase din senin. Se întrebau una pe alta care o fi adevărul adevărat despre fată şi minunatul ei palat, fără însă să-şi poată da un răspuns mulţumitor. Atunci hotărâră ca una dintre ele să meargă la palatul vecin, să afle din gura stăpânei acestuia taina avuţiei ei. Sorţii căzură pe nevasta muftiului. Cum ajunse la uşa palatului, aceasta fu oprită de un rob negru care o întrebă ce dorea. Cum noua venită îi răspunse că doreşte să vorbească cu însăşi stăpâna palatului, robul chemă un slujitor, care s-o vestească pe aceasta că i-au sosit oaspeţi.

Nu trecu mult şi slujitorul se întoarse, poftind musafira să-l urmeze. Până să străbată ei mulţimea de cămări ale palatului, în faţa fetei se ivi din nou moşneagul, căruia îi datora aşezarea ei în mândrul palat. El îi grăi aşa:

– Ai grijă, fata mea, va veni acum soţia

muftiului să te întrebe care este taina bogăţiei tale. Tu să nu-i spui altceva decât că o ai prin îndurarea cerului. De te iscodeşte mai straşnic, spune-i aşa: „Nu-ţi voi dezvălui taina până nu baţi în toba asta".

Apoi bătrânul pieri. Când, condusă de slujitor, intră în încăpere soţia muftiului, fata o întâmpină cu căldură, urându-i bun venit şi cinstind-o cu zaharicalele cele mai alese.

– Eşti căsătorită, tânără stăpână a palatului? o întrebă musafira.

– Nu.

– Te-a cerut cineva de nevastă şi ca să te înduplece ţi-a ridicat palatul în care stai?

– Nicidecum.

– Ai dat cumva peste o comoară?

– Nu.

– Dar atunci, îşi pierdu răbdarea soţia muftiului, de unde ţi-a picat o bogăţie atât de nemaipomenită?

– Din cer.

– Dar orice lucru pământesc are şi un temei pământesc. Spune-mi care-i temeiul bogăţiei tale? Nu se poate să nu-l ştii.

– Îl ştiu, dar nu ţi-l voi împărtăşi decât dacă iei toba asta şi baţi puţin în ea.

Musafira râse stingherită.

– Mi-e cam ruşine să bat toba; nu-e o îndeletnicire vrednică pentru o femeie ca mine, şi apoi, nici nu mă prea pricep s-o fac cum trebuie. Dar de hatârul tău n-am să mă împotrivesc, voi cânta puţin.

Cum luă toba şi începu să bată în ea, şi porni spre uşă, părăsind palatul fără nici o vorbă, fără măcar să-şi ia rămas-bun. Intră în casa cadiului şi pătrunse în salonul de oaspeţi, bătând întruna din tobă. Aici prietenele, care o aşteptaseră cu nerăbdare, încercară să afle ce se întâmplase, dar ea părea că nu aude nimic din ceea ce i se spune, continuând să bată neobosit în tobă.

Atunci femeile se gândiră să trimită pe soţia cadiului ca să afle adevărul. Nu trecu mult şi aceasta se întoarse în mână cu un flaut la care cânta cu străşnicie.

Încercară prietenele ei să afle ce se petrecuse, dar femeia cânta întruna, de parcă nici nu le auzea, ca şi nevasta muftiului care, şi ea, bătea fără oprire în tobă. Soţia vizirului îşi pierdu răbdarea:

– Eu sunt soţie de vizir şi este cu neputinţă ca fata să îndrăznească a face cu mine ce-a făcut

cu soţia muftiului şi cu cea a cadiului.

Şi se duse şi ea. Dar, spre mirarea tuturor, şi soţia vizirului se întoarse după puţin timp ţinând în mână o tamburină pe care o mişca necontenit, cu toată forţa de care era în stare.

Mânioasă foarte de atâta îndrăzneală, împărăteasa luă hotărârea să se ducă chiar ea, de astă dată, fiind sigură că fata nu va cuteza să se poarte cu ea cum se purtase cu celelalte. Dar curând se întoarse şi ea chiuind fără întrerupere. Ca la un semn nevăzut, toate femeile prinseră să chiuie, să cânte la flaut şi să bată toba şi tamburina, fără o clipă de răgaz. Lumea se strânse buluc în juru-le, dar lor nici că le păsa, cântau vesele, cu inima uşoară. Aşa o ţinură până căzu noaptea. La ora cinei, împăratul află ce se petrece. Foc de mânios, se arătă neînduplecat, gata să taie capul aceleia care a făcut una ca asta împărătesei şi prietenelor ei. În palatul fetei, bătrânul răsări din nou lângă ea şi o vesti:

– Împăratul va trimite după tine. Vrea să-ţi taie capul. Tu să n-ai frică, să spui împăratului povestea ta, de-a fir-a-păr, fără să uiţi nimic şi fără să adaugi nimic, căci el te va ierta. Eu, de-acum, mă duc pentru totdeauna. Nu mai am la

ce să te ajut. Dar înainte de a mă despărţi de tine pentru totdeauna, ţine paharul ăsta cu apă. Dacă împăratul îţi va cere să le redai celor patru femei starea lor firească, tu stropeşte-le pe rând cu apa din acest pahar, dar, bagă bine de seamă, numai după ce împăratul îţi va făgădui deplina sa iertare.

Abia sfârşi de vorbit bătrânul şi la palat sosi trimisul împăratului. El îi ceru fetei să se înfăţişeze degrabă înaintea măriei sale. Ascultătoare, fata se îmbrăcă şi merse la împărat. Îl găsi amarnic de încruntat şi cu o căutătură întunecată, ce nu prevestea nimic bun. Fata se aşeză netulburată şi aşteptă. Împăratul o întrebă pentru ce săvârşise atâta necuviinţă cu soţia lui, împărăteasa, şi cu bunele ei prietene. Atunci ea îşi depănă povestea vieţii, de când tatăl ei plecase fără a se mai întoarce vreodată şi până dobândise palatul. Îi vorbi cum apăruse bătrânul ei sprijinitor, cum o povăţuise el să se poarte cu femeile venite s-o iscodească. Îi mai spuse despre paharul pe care i-l dăduse bătrânul şi despre sfatul acestuia de a-i povesti împăratului tot ce a ce trăise de când venise pe lume, fără nici o înfloritură şi fără a trece cu vederea nici cel mai mic amănunt.

– Eu ar fi trebuit să-ţi tai capul pentru

purtarea ta fără seamăn de nechibzuită, dar acum te iert şi te las în viaţă. Redă însă femeilor firea lor obişnuită şi scapă-le de o asemenea ruşine!

Se făcuse noapte târziu. Întors acasă, cadiul nu putu să intre de atâta lume adunată în jurul femeilor ce cântau şi chiuiau de mama focului. Cu greu străbătu şi fata prin mulţime, pătrunse în casa cadiului, unde stropi femeile cu apă din paharul dăruit de moşneag. Pe dată, ca trezite din somn, ele aruncară pline de nedumerire toba, flautul şi tamburina.

Împărătesa încetă să mai chiuie şi să mai joace. Toate se întoarseră acasă şi-şi reluară viaţa lor obişnuită. Când, după o vreme, se întâmplă de muri soţia cadiului, acesta se căsători cu vecina sa, fata săracă de altădată. Ei trăiră în bogăţie, fericire şi pace.

Crocodilul şi maimuţa

CÂNDVA, DEMULT, chiar pe ţărmul oceanului, creştea un bananier. An de an, crengile lui se umpleau de fructe mari şi frumoase. În bananierul acela îşi ducea traiul o maimuţă.

Într-o zi, din ocean ieşi un crocodil uriaş, care se întinse pe nisipul cald, drept sub copac. Văzându-l, maimuţa îi spuse:

– Te poftesc să fii oaspetele meu, crocodilule! Gustă din bananele mele. Nu există în lumea toată fructe atât de dulci.

Şi pe loc rupse câteva dintre cele mai frumoase banane şi le aruncă crocodilului. Acestuia bananele îi plăceau foarte mult. Mâncă de îndată vreo câteva şi păstră două pe care i le duse soaţei sale.

Soaţa crocodilului mâncă bananele şi se gândi: „Dacă toată viaţa ei maimuţa se hrăneşte

cu fructe atât de dulci, înseamnă că şi ea trebuie să fie foarte dulce şi gustoasă. Şi, desigur, nimic nu poate fi mai dulce ca inima de maimuţă".

Aşa chibzui ea şi îi spuse crocodilului:

– Să-mi aduci inima maimuţei. Dacă n-o aduci, să piei din ochii mei pentru totdeauna!

Oricât a stăruit crocodilul s-o îmbuneze, ea nu se lăsă înduplecată. N-a avut crocodilul încotro, şi a plecat să aducă inima maimuţei.

De cum se apropie de ţărm, maimuţa îl întâmpină ca pe un vechi prieten. Îl ospătă cu banane şi-l întrebă dacă soaţei sale i-au plăcut bananele.

– Îţi mulţumesc, maimuţo! îi răspunse crocodilul. Soaţa mea n-a mâncat de când e ea ceva mai bun ca bananele tale. Iar acum doreşte să vii la noi, în ospeţie.

– Cum aş putea, oare, să vin în ospeţie? se minună maimuţa. Voi trăiţi în apă, departe de ţărm, iar eu îmi petrec toată viaţa în copaci.

– Nu-i nici un necaz, îi răspunse crocodilul. Aşază-te pe spinarea mea şi te duc eu până la casa noastră. Ai să vezi că acolo e un adevărat palat, poţi merge oriunde vei vrea, poţi sta unde ţi-o plăcea.

Maimuţa se gândi puţin şi se învoi să plece. Culese pentru soaţa crocodilului cele mai coapte banane, se aşeză pe spinarea crocodilului şi porniră împreună pe apele oceanului.

După ce se depărtară binişor de ţărm, crocodilul începu să râdă.

– De ce râzi? întrebă maimuţa.

– Mă bucur de şiretenia mea! răspunse crocodilul. Soaţa mea are poftă să mănânce inimă de maimuţă. Mă temeam că n-am să te pot prinde niciodată şi, când colo, te-ai vârât singură în gura mea. Ha-ha-ha!

Maimuţa se sperie. Ţărmul rămăsese departe, de înotat nu ştia să înoate. Ce era de făcut? Fusese prinsă în capcană. Mai apoi se gândi însă: „Numai proştii se miră cât sunt ei de deştepţi şi de şireţi". Şi se hotărî să-l păcălească pe crocodil.

– O, bietul meu crocodil! se văită maimuţa. O, ce milă mi-e de tine! O, ce-ai să păţeşti tu de la soaţa ta! De ce nu mi-ai spus din timp?

– Ce tot vorbeşti acolo? întrebă crocodilul neliniştit. Ce s-a întâmplat?

– S-a întâmplat, răspunse maimuţa, că mi-am lăsat inima în vârful bananierului. Pentru

că mi-am zis în sinea mea: „De ce s-o iau cu mine? Dacă se udă?“ Aşa că mi-am lăsat inima mea cea dulce în copac. Of, of, ce-ai să-i spui soaţei tale?

Crocodilul se întristă:

– Ce pot face eu acum?

Maimuţa îi răspunse:

– Mi-e milă de tine. Hai, fie, întoarce-te la ţărm. O să-mi iau inima şi voi merge apoi în ospeţie la nevasta ta.

Bucuros nevoie mare, crocodilul luă calea înapoi. Curând ajunse la ţărm. Maimuţa sări din spatele crocodilului şi, cât ai clipi, se căţără în bananier.

Aşteptă ce aşteptă crocodilul cel prost, apoi începu s-o cheme în gura mare pe maimuţă. Ea şedea fără nici o grijă în copac şi râdea pe înfundate.

– Dacă vrei să mănânci inimă de maimuţă, strigă ea în cele din urmă, trebuie mai întâi să găseşti o maimuţă fără cap!

– Bine, spuse crocodilul, dacă aşa stau lucrurile, am să caut.

Şi porni la drum.

Dar nici până în zilele noastre n-a reuşit

crocodilul să găsească o maimuţă mai proastă decât el.

Mătuşa leopardului

ÎNTÂMPLAREA ACEASTA s-a petrecut cu mult, mult timp în urmă, pe când luna se abătuse din calea ei şi se apropiase de soare. Se făcuse atât de cald, încât toate animalele de pe lună, ca să nu le pârjolească dogoarea, săriră care încotro apucă.

Şi iată că atunci, cu o bufnitură puternică, se prăvăli din lună pe pământ leopardul. Bufnitura făcu să se cutremure pământul, să se clatine munţii şi pădurile. Iar leopardul scoase un asemenea răget, încât toate animalele şi păsările pădurilor se înfiorară de spaimă.

Leopardul căzuse într-un câmp întins. Lumina puternică a soarelui îl orbi de-a dreptul: nu vedea nimic în jurul său şi răgea fără contenire. Noroc că tocmai atunci se apropia o pisică.

– Ţine-ţi firea, prietene, îi spuse ea leopardului şi ia aminte: s-ar putea să vină aici niscaiva oameni, şi atunci s-a zis cu tine!

Leopardul întrebă:

– Cine eşti tu?

– Eu sunt mătuşa ta, deşi tu nu mă cunoşti, îi răspunse pisica. Semănăm foarte mult. E adevărat, eu sunt mult mai mică, dar cu nimic mai prejos decât tine. Iar acum, pentru că eşti orbit de atâta lumină, ţine-te cu dinţii de coada mea şi urmează-mă. Ai grijă, însă, nu cumva să mă muşti!

Leopardul făcu întocmai şi porni pe urma pisicii. Ea îl conduse în jungla cea umbroasă. De cum scăpă de lumina puternică din câmpie, leopardul începu iarăşi să vadă bine; se uită la pisică şi exclamă uimit:

– Oho! Nu ştiam că eşti atât de mititică!

Pisica îi aruncă o privire furioasă şi începu să-l ocărască. Leopardul trebui să rabde ocările, pentru că aici, pe pământ, toate erau noi pentru el şi trebuia să înveţe totul de la capăt, sub îndrumarea mătuşii lui, pisica.

În scurt timp, pisica îl învăţă pe tânărul leopard foarte multe lucruri, încât leopardul ieşea

acum la vânătoare fără ajutorul ei.

Într-o zi, pisica stătea tolănită la umbra unui copac şi se odihnea. Leopardul se apropie de ea şi o întrebă:

– Mătuşico, tu chiar m-ai învăţat tot ce trebuie, sau a mai rămas ceva ce eu nu ştiu?

– Da, răspunse pisica, te-am învăţat tot ce ştiu eu însămi. Ce-ai mai vrea?

Leopardul privi neîncrezător la pisică şi spuse:

– Nu cumva mă minţi, mătuşico?

– De ce te-aş minţi, prostule? îi răspunse pisica.

„Dacă ştiu totul, mătuşica nu-mi mai e de nici un folos, aşa că pot s-o mănânc", gândi leopardul.

Şi se repezi furios la pisică. Într-o clipă însă ea sări în copac.

Când pisica era căţărată tocmai în vârful copacului, leopardul îşi ridică botul spre ea şi spuse:

– Mătuşico, pe mine nu m-ai învăţat să mă caţăr în copac!

Pisica zâmbi şi grăi astfel:

– Nesocotitule! Din capul locului am văzut

cu cine am de-a face. Dacă te-aş fi învăţat să te caţeri în copac, astăzi m-ai fi mâncat.

Elefantul şi berbecul

LA POALELE UNUI MUNTE, sub veghea copacilor, trăiau odată un elefant şi un berbec. Vieţuiseră în bună înţelegere până într-o zi când prinseră să se împăuneze care din ei doi mănâncă mai mult. Elefantul privi la berbec din înaltul staturii lui şi spuse:

– Uite ce mare sunt eu: bineînţeles că eu mănânc mai mult.

Berbecul mormăia cu încăpăţânare:

– Ba eu mănânc mai mult, ba eu mănânc mai mult, ba eu mănânc mai mult!

S-au certat cât s-au certat, până au căzut la învoială să se ia la întrecere şi să se dovedească astfel care din ei doi mănâncă cel mai mult.

Elefantul apucă degrabă cu trompa sa lungă: iarbă, frunze căzute, ramuri, le adună toate

în snopuri mari şi le îndesă în burta-i uriaşă.

Berbecul, ai fi zis că şi el se grăbeşte să mănânce cât mai mult; alerga de colo-colo şi rupea din fugă vârful ierbii. Apoi se dădu de-o parte, pe un teren pietros, fără pic de verdeaţă, se căţără pe un bolovan mare şi începu să-şi rumege mâncarea.

După ce mâncă toată iarba şi toate crengile pe care le găsise în preajmă, elefantul se apropie de berbec. Elefantul îşi burduşise aşa de tare pântecul cu iarbă, încât abia îşi mai târa picioarele. Văzând că berbecul stă lungit pe bolovan şi mestecă mereu, îl întrebă:

– Ce mănânci?

Berbecul răspunse:

– Nu vezi? Am mâncat toată iarba din jur, acum mănânc pietroiul ăsta, iar apoi am să te mănânc pe tine.

Speriat, elefantul căzu pe gânduri. „Dacă berbecul a mâncat toată iarba din jur şi mai poate mânca şi pietroiul ăsta mare, să ştii că mă mănâncă şi pe mine."

Se sperie şi o luă la fugă, iar berbecul continuă să-şi rumege iarba.

Fatima şi dervişul

TRĂIA ODATĂ în oraşul Caşmir un derviş[1] viclean. Adunase în jurul său tineri învăţăcei, care se învârteau pe lângă casa lui, întrecându-se care mai de care să-l laude. Ei le spuneau tuturor că învăţătorul lor e un adevărat sfânt înţelept.

Mulţi dintre oamenii sărmani credeau toate acestea şi veneau la derviş să-i ceară sfatul. Pentru fiecare sfat, însă, bieţii de ei trebuiau să-i aducă fel de fel de daruri, aşa încât vicleanul derviş se îmbogăţea văzând cu ochii.

Şi iată că într-o zi sosi la el un ţăran sărac. Se înclină smerit şi, cu ochii plini de lacrimi, spuse:

– Ajută-mă, o, dervişule! Am o fiică, o fată frumoasă de nespus şi nu ştiu ce să fac cu ea: ca soaţă n-o ia nimeni – cine să se uite la fiica unui sărăntoc? Ajută-mă să aflu ce soartă o aşteaptă. Învaţă-mă ce să fac pentru ea?

Dervişul se prefăcu a cugeta adânc, apoi rosti:

– Du-te acasă, fătul meu, şi fii fără grijă. Mă voi ruga pentru fiica ta, iar mâine eu însumi voi

[1] Derviş – monah pribeag, trăind din pomeni.

veni la tine. Pregăteşte-te să mă primeşti cum se cuvine.

A doua zi de dimineaţă, ţăranul, abia trezit din somn, îşi aruncă ochii în curte şi-l văzu pe derviş. De îndată, toţi ai casei prinseră să alerge de colo-colo, să forfotească, fiecare dorind să-l întâmpine cât mai bine pe înaltul oaspete. Doar nu era puţin lucru – însuşi dervişul se milostivise să le calce pragul! O cinste nemaiîntâlnită pentru un om sărman!

Nevasta scutură repede de praf scoarţa cea veche şi o aşternu afară, la umbră. Fiii mai mici aduseră din grădină cele mai pârguite poame şi le puseră lângă derviş. Iar frumoasa Fatima pregăti ea însăşi o băutură răcoritoare şi şerbet, pentru ca oaspetele să-şi astâmpere setea. Şi, pe când dervişul şedea la umbră şi se ospăta, Fatima zbura ca o pasăre din casă în grădină, servindu-l cu mare sârg.

Dervişul mâncă şi bău pe săturate şi fu atât de mulţumit de bucatele Fatimei, de sprinteneala şi dibăcia ei, încât chibzui în sinea sa s-o facă roabă în casa lui. „O să mă slujească pe mine, îşi zise el. Ce altă soartă poate aştepta fata unui sărăntoc?"

Dar de cum aduse vorba despre asta, ţăranul începu să dea din mâini, de parcă se ferea de o viespe:

– Nu şi nu! O fi ea săracă Fatima mea, dar roabă nu va fi. Nici eu nu voiesc, şi nici ea n-ar cădea la asemenea învoială. Nu şi nu!

Dervişul se înfurie. „Bine, se gândi el. Las' că vă păcălesc eu."

Se prefăcu atunci că se roagă, apoi îi spuse ţăranului:

– Ascultă, fiule! Am avut un vis şi în vis am văzut soarta fiicei tale. Trebuie să meştereşti o ladă mare, trainică, s-o aşezi pe Fatima în ea, şi să-i dai drumul pe râu în jos. Valurile râului sfânt îţi vor duce fata spre fericire. Cel care o va găsi pe Fatima va fi stăpânul ei, soarta ei.

Ţăranul crezu în vorbele dervişului, îi mulţumi, îi dete un dar şi-l petrecu până acasă cu mare smerenie.

– Îţi mulţumesc, dervişule, spuse el la despărţire. Chiar mâine seară voi îndeplini întocmai tot ce mi-ai poruncit.

Îndată ce ţăranul plecă, dervişul bătu din palme şi îşi chemă învăţăceii.

– Feţii mei, le spuse el, am avut un vis ciudat.

Mâine, după asfinţitul soarelui, va pluti pe râu o ladă mare în care se află un duh rău. Voi trebuie să scoateţi lada pe mal şi să o aduceţi la mine. Eu mă voi închide în casă cu duhul cel rău şi-l voi sili ca prin descântece, rugăciune şi biciuire să-l prefac într-o roabă supusă, care să mă slujească numai pe mine şi să nu mai pricinuiască nimănui vreun rău. Va trebui ca, în timpul acesta, voi să staţi în jurul casei, să bateţi în gong şi în tobe şi să cântaţi cât mai tare. Şi oricât ar striga duhul cel rău şi orice-ar face, să nu luaţi seama la nimic. Cântaţi rugăciuni, bateţi gongul şi tobele.

Între timp, ţăranul cam credul din fire, fără să bănuiască vreo uneltire, îndeplini întocmai ce îi spusese dervişul: îşi luă rămas bun de la Fatima, o aşeză într-o ladă mare şi trainică, închise capacul şi-l zăvorî cu lacătul, apoi îi dădu drumul pe râu. Lada porni să plutească la vale, legănată de valuri.

În acelaşi timp, la asfinţitul soarelui, dervişul le spuse învăţăceilor săi:

– E timpul, feţii mei! Daţi fuga cât mai repede la pod, dincolo de pădurice! Pe acolo seara nu-i nici ţipenie de om şi nimeni nu vă va sta piedică să trageţi lada la mal. Aveţi grijă însă: nu cumva

să ridicaţi capacul! Altminteri duhul cel rău va sări la voi şi vă va ucide.

Învăţăceii se înclinară smerit şi porniră la drum. Străbătură oraşul şi ajunseră pe poteca din pădure. Aici îşi iuţiră pasul. Se grăbeau ca nu cumva să le scape lada. Când, deodată, îl zăriră venind către dânşii pe tânărul vânător Misher, însoţit de câinii lui. Şi avea Misher nişte zăvozi mari şi fioroşi, ca nişte tigri.

– Aoleu! ţipară învăţăceii dervişului. Ţine-ţi câinii, tâlharule! Altfel ne vor face bucăţi-bucăţi.

Vânătorul Misher izbucni în râs:

– Şi, mă rog, unde vă grăbiţi aşa? La ceasul acesta târziu, alergaţi prin pădure parcă aţi fi o haită de şacali. Mai bine am face un foc, am sta, mi-aţi povesti ce mai e nou şi mi-aţi ura apoi vânătoare bogată...

– Aoleo, nu ne abate din drum! strigară învăţăceii dervişului. Pe râu pluteşte o ladă, iar în ladă e un duh rău, trebuie negreşit să pescuim lada şi s-o ducem dervişului. Cheamă-ţi mai repede dulăii! Nu ne mai ţine din drum, împeliţatule!

– Bine, şacalilor, ştergeţi-o! Câinii mei nu vă vor face nici un rău, spuse râzând Misher.

Iar în sinea lui îşi zise: „Ce duh din ladă o mai fi născocit hoţomanul bătrân? Trebuie să văd chiar eu cu ochii mei". Şi, îndată ce învăţăceii dervişului dispărură după cotitură, Misher o luă la goană, nu ocolit, pe potecă, ci de-a dreptul prin pădure, până la râu.

Ajuns la ţărm, Misher văzu că într-adevăr pe râu plutea o ladă mare. Din ladă se auzea un plâns încetişor, cu suspine. Vânătorul se aruncă în apă, apucă lada şi o aduse la ţărm. Făcu repede un foc bun, căci începuse să se întunece, şi la lumina flăcărilor se puse să desfacă lacătul. Suspinele din ladă încetară. În cele din urmă, Misher săltă capacul şi rămase mut de uimire. În ladă se afla o fată nespus de frumoasă, cu un chip strălucitor ca o lună plină.

Misher scoase fata din ladă, o aşeză lângă foc şi porni s-o iscodească:

– Cine eşti? De unde eşti? Cum ai ajuns să fii închisă în lada asta?

– Mă cheamă Fatima, răspunse fata. Tatăl meu e ţăran. M-a închis în lad . şi mi-a dat drumul pe râu în jos, sfătuit de derviş. Mai mult nu mai ştiu nimic. L-am auzit însă pe derviş spunând aşa: „Cel ce o va găsi va fi stăpânul şi soarta ei".

Tare s-a mai bucurat vânătorul cel tânăr auzind-o. Păi cum? O fată atât de frumoasă nu mai găseai în toată lumea! Îşi aminti însă de derviş şi se făcu foc de supărare: „Deci asta pusese la cale hoţul bătrân! Ei, las' că vezi tu pe dracu!... Spunea că în ladă e un duh rău? Va avea parte chiar de el!"

Misher şi-a chemat cel mai rău şi mai fioros câine, l-a băgat în ladă, a încuiat-o la loc şi a împins lada în râu. Iar el s-a aşezat lângă Fatima şi i-a vorbit cu blândeţe:

– Nu te teme de mine, frumoasa mea! Dervişul a vrut să te înşele, să te facă roaba lui. Dară nu el, ci eu te-am găsit. Eu îţi voi fi însă prieten credincios, nu stăpân.

Iar Fatima, auzind vorbele tânărului, îi zâmbi.

În timpul acela, învăţăceii dervişului ajunseră lângă pod şi se puseră pe aşteptat. În sfârşit, văzură o ladă plutind pe valuri. Din ladă se auzeau nişte urlete atât de înfiorătoare, încât fură cuprinşi de groază. Era limpede că acolo se afla un duh rău.

Învăţăceii dervişului începură să cânte rugăciuni, să bată în tobe, apoi aruncară o funie

şi traseră lada pe pod. „Duhul cel rău" din ladă urla şi se zbătea din toate puterile. Învăţăceii luară iute lada în spinare şi se grăbiră să o ducă dervişului. N-avea decât să îmblânzească el un asemenea duh fioros!

Aduseră lada în casa dervişului, o puseră jos şi traseră cu urechea: „Duhul cel rău" amuţise: nu mai urla şi nici nu se mai zbătea. Învăţăceii dădură să-i povestească dervişului cum se petrecuse treaba, dar el nu stătu să-i asculte.

– Ieşiţi! strigă el. Afară! Mă răfuiesc eu cu duhul ăsta! Daţi-mi biciul! Plecaţi şi ţineţi minte: oricât ar striga, oricât s-ar preface, nu-l băgaţi în seamă. Cântaţi rugăciuni şi bateţi cât mai tare în gong şi în tobe. Aşa trebuie.

Învăţăceii s-au înclinat, au părăsit casa, au închis pe dinafară toate uşile şi geamurile, aşa cum le-a poruncit dervişul, şi s-au pus pe rugăciuni.

Iar dervişul, de cum rămase singur, se apropie de ladă cu biciul în mână: „Ei, gândi el, acum ţi-oi tălmăci eu cu biciuşca asta, uite, ce soartă i se hărăzeşte unei fetişcane de ţăran! Scot eu încăpăţânarea din tine!"

De îndată însă ce deschise capacul, zăvodul

cel fioros sări din ladă şi-şi încleştă dinţii în derviş. Dervişul urla, cuprins de groază, se tăvălea pe jos. Se repezi la uşă, dar uşa era încuiată. Începu s-o zgâlţâie şi să bată cu putere, nu-i răspunse nimeni. Din casă se auzeau trosnete, bufnituri, urlete, răgete. Dar învăţăceii dervişului îşi vedeau de cântările lor şi băteau din ce în ce mai tare în gong şi în tobe. Păi, dacă însuşi dervişul le poruncise astfel!

Cântară ei şi se rugară până aproape de zori, când îi răpuse somnul. Iar dimineaţa, când se treziră, ce le văzură ochii? Una dintre ferestre fusese spartă, iar dinspre casă se vedeau nişte urme de parcă ar fi trecut în fugă un câine uriaş. Învăţăceii se uitară pe geam. În mijlocul încăperii, lângă lada goală, dervişul zăcea mort.

Învăţăceii se uitară unul la altul şi îşi spuseră: „Se vede treaba că duhul cel rău a fost mai puternic şi l-a biruit pe dervişul nostru. N-ai ce-i face, şi pace bună".

Mai zăboviră un timp, chibzuiră ce şi cum şi se răspândiră care încotro.

În acelaşi ceas al zorilor, tânărul vânător Misher sosi la casa ţăranului cel sărac. Frumoasa Fatima păşea alături de el. Câinii uriaşi ai lui

Misher săreau în jurul fetei şi-i lingeau mâinile. Iar frumoasa Fatima zâmbea fericită.

Graurul şi bobul de mazăre

A FOST ODATĂ un graur. Într-o zi, el găsi un bob de mazăre, îl duse la moară şi-l sparse în două. Graurul luă o jumătate de bob, dar cealaltă jumătate rămase înţepenită între pietrele morii. Oricât a încercat graurul s-o scoată de acolo, nu reuşi.

Se duse la morar:

– Morarule, morarule! Dărâmă moara şi scoate dintre pietre mazărea mea. Altminteri, eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

Morarul îi răspunse:

– Mare lucru un bob de mazăre! Doar n-o să-mi dărâm moara pentru atâta lucru. Ia şterge-o de aici!

Graurul zbură până la palatul rajahului şi se plânse:

– Rajahule, rajahule! Pedepseşte-l pe morar, căci nu vrea să dărâme moara, nu vrea să scoată de acolo mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

– Graur prost ce eşti! spuse rajahul. Piei din ochii mei! Doar n-o să-l pedepsesc pe morar pentru un pic de mazăre!

Graurul zbură la rani, soţia rajahului:

– Rani, rani! Roagă-l pe rajah să-l pedepsească pe morar: morarul nu vrea să dărâme moara, nu vrea să scoată dintre pietre mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

Rani răspunse:

– Mare lucru puţină mazăre! Doar n-am să-l supăr pe rajah pentru un pic de mazăre!

Zbură graurul la şarpe şi-l rugă:

– Şarpe, şarpe! Muşc-o pe rani: rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, ca să scoată de acolo mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

Şarpele îi răspunse graurului:

– Ce spui, frate? Ia te uită ce-mi cere! Mare lucru un bob de mazăre! Doar n-o s-o muşc pe rani pentru un pic de mazăre!

Graurul zbură la băţ:

– Băţule, băţule! Bate-l pe şarpe: nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

Băţul răspunse:

– Asta-i bună! Doar n-o să mă apuc să-l bat pe şarpe pentru un pic de mazăre!

Graurul zbură la foc:

– Focule, focule! Arde băţul: băţul nu vrea să bată şarpele, şarpele nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

– Nu, n-am să ard băţul pentru un strop de mazăre, răspunse focul.

Graurul zbură până la mare:

– Mare, mare! Stinge focul: focul nu vrea să ardă bățul, bățul nu vrea să bată șarpele, șarpele nu vrea s-o muște pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, să scoată dintre pietre mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în țări îndepărtate?

Marea îi răspunse graurului:

– Ah, graurule, graurule! Ce-mi ceri tu? Cum o să sting focul pentru un pic de mazăre?

Graurul părăsi marea și zbură la elefant:

– Elefantule, elefantule! Soarbe apa mării: marea nu vrea să stingă focul, focul nu vrea să ardă bățul, bățul nu vrea să bată șarpele, șarpele nu vrea s-o muște pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în țări îndepărtate?

Elefantul se răsti mânios:

– Piei din ochii mei! Doar nu-ți închipui că am să sec marea pentru un bob de mazăre!

Graurul zbură la liană şi se rugă de ea:

– Liană, liană! Tu eşti atât de puternică, încât poţi cuprinde şi înfăşura chiar şi cel mai mare copac, şi el nu va mai avea scăpare. Înfăşoară-i elefantului picioarele şi trompa şi sugrumă-l: elefantul nu vrea să sece marea, marea nu vrea să stingă focul, focul nu vrea să ardă băţul, băţul nu vrea să bată şarpele, şarpele nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărâme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

– Cinstite graur, îmi pare rău, dar nu-ţi pot îndeplini rugămintea. Auzi acolo, pentru un bob de mazăre!

Graurul zbură la şoricel:

– Şoricelule, şoricelule, du-te şi roade liana, liana nu vrea să sugrume elefantul, elefantul nu vrea să sece marea, marea nu vrea să stingă focul, focul nu vrea să ardă băţul, băţul nu vrea să bată şarpele, şarpele nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea

să dărâme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănânc? Cum am să-mi duc zilele? Cum am să zbor în ţări îndepărtate?

Şoricelul răspunse:

– Ce tot spui acolo, graure? Nici vorbă ca pentru o biată mazăre să rod liana!

– Bine! O să-ţi pară rău, spuse graurul şi zbură la pisică.

S-a nimerit ca pisicii să-i fie foame. Cum a auzit de şoricel, au prins a-i sclipi ochii.

– Să mergem, să mergem cât mai repede! îl îndemnă pisica pe graur şi plecară amândoi la şoricel.

De cum îi văzu şoricelul pe pisică şi pe graur, se cutremură de spaimă şi spuse:

– Pisică, pisică, nu mă mânca! Alerg să rod liana!

Când liana îi văzu pe graur şi pe şoricel, venind la ea, începu să tremure şi să se roage:

– Şoricelule, şoricelule, să nu mă rozi! Alerg să sugrum elefantul!

Elefantul îi zări de departe pe graur şi pe liană şi zbieră tare:

– Liană, liană, să nu te agăţi de picioarele mele! Merg îndată să înghit marea!

Marea îl zări pe elefant, care păşea în urma graurului şi începu să vuiască:

– Elefantule, elefantule, să nu-mi bei apa! Am să sting chiar acum focul!

Focul îl zări pe graur, văzu şi marea şi începu să se tânguie:

– Mare, mare, nu-mi stinge flacăra! Mă duc să ard băţul!

Băţul îl văzu pe graur sosind împreună cu focul şi strigă:

– Focule, focule, nu mă arde! Am să-l cotonogesc pe şarpe!

Şarpele, văzând băţul, şuieră:

– Băţule, băţule, nu mă bate, nu mă bate! Am s-o muşc pe rani.

Iar rani, văzând fiorosul şarpe, se rugă:

– Şarpe, şarpe, nu mă muşca, nu mă muşca! Am să-l rog pe rajah.

Şi rani îl rugă pe rajah să-l pedepsească pe morar.

Rajahul îl chemă la sine pe morar şi-i porunci să dărâme moara şi să scoată dintre pietrele ei mazărea.

– Dacă n-o dărâmi, spuse rajahul, te voi pedepsi foarte aspru.

– O, rajahule, nu mă pedepsi, voi îndeplini întocmai porunca ta! spuse morarul.

Se duse de îndată, dărâmă moara şi scoase dintre pietrele ei jumătatea de bob de mazăre.

După ce-şi redobândi mazărea, graurul îşi luă zborul spre mare, iar de acolo spre ţările îndepărtate, unde era rostul lui să-şi aducă puii pe lume.

Papagalul cel înţelept

UN NEGUSTOR ţinea de multă vreme, închis într-o colivie, un papagal.

Într-o zi, negustorul se hotărî să plece în Bengal după cumpărături. Înainte de plecare, îi chemă la sine pe toţi ai casei şi le spuse:

– Eu plec. Spuneţi-mi ce daruri vreţi să vă aduc din Bengal?

Fiecare dintre ei spuse ce anume ar dori să primească, iar negustorul făgădui să le împlinească întocmai toate voile. Apoi îşi luă

rămas-bun de la ai săi, dar când să iasă pe uşă se răzgândi şi se apropie de colivia papagalului.

– Ţie ce să-ţi aduc? îl întrebă negustorul pe papagal.

– Mulţumită ţie eu nu duc lipsă de nimic, răspunse papagalul, şi totuşi am să-ţi fac şi eu o rugăminte. Iar de crezi că poţi să mi-o îndeplineşti, ţi-o spun îndată.

– Ce dorinţă ai? întrebă negustorul, zâmbind. Dacă stă în puterile mele, mă voi strădui să ţi-o îndeplinesc.

Atunci papagalul spuse:

– În Bengal, nu departe de oraşul în care mergi tu după cumpărături, este un câmp. În mijlocul lui e un copac mare în care îşi au cuiburile o mulţime de papagali. Te rog, du-te până la copacul acela şi spune-le papagalilor din partea mea „salam"[1]. Apoi vorbeşte-le astfel: „Papagalul meu, care stă în colivie, mă roagă să vă spun că voi zburaţi liberi prin păduri şi grădini şi nu vă gândiţi la cei obidiţi. Aveţi inimi de piatră. Iar atunci când arareori vă abateţi din zbor deasupra celor captivi, abia dacă priviţi o clipă spre ei şi plecaţi mai departe în drumul vostru. Dacă nu ne veţi

[1] Salam – salut.

ajuta, vom muri între gratiile coliviilor noastre". Ei vor trebui să-ţi răspundă, iar tu să-mi aduci răspunsul lor. În felul acesta îmi faci un mare bine.

– Am să-ţi îndeplinesc dorinţa, îi răspunse negustorul.

Odată ajuns în Bengal, negustorul cumpără toate mărfurile de care avea nevoie şi, înainte de a porni spre casă, se duse în câmpul de care-i vorbise papagalul. Privi cu luare-aminte şi văzu un copac mare de tot şi foarte bătrân, pe ramurile căruia era aşezat un stol de papagali. Negustorul se porni să strige:

– Ei, papagalilor! Papagalul meu vă transmite prin mine „salam".

Apoi rosti mesajul papagalului său şi aşteptă răspunsul. Dar n-apucă să termine, că, unul după altul, papagalii căzură morţi la pământ. Negustorul se minună. „Desigur, se gândi el, papagalii aceştia au fost cândva prietenii cei mai apropiaţi ai papagalului meu. Cum au auzit de el, au şi murit."

Privi îndelung la papagalii morţi, apoi se întoarse în oraş şi porni spre casă.

Ajuns cu bine între ai săi, le împărţi tuturor darurile aduse, fiecăruia ce şi-a dorit. Numai papagalului n-avea cum să-i dea răspunsul cerut

şi, cum se temea să-i aducă vestea morţii prietenilor lui, nu-i spuse nimic.

Papagalul aşteptă un timp şi, în cele din urmă, întrebă:

– Stăpâne, ai uitat oare să le spui „salam" prietenilor mei? De ce nu-mi spui care a fost răspunsul lor?

– Ba le-am spus „salam" din partea ta, răspunse negustorul, dar n-am primit nici un răspuns.

Mâhnit peste măsură, papagalul spuse:

– Povesteşte-mi tot ce-ai văzut acolo.

Şi aşa, negustorul fu nevoit să povestească în ce fel s-au petrecut lucrurile.

– Am ajuns în câmpul de care mi-ai vorbit. Am zărit copacul în care stăteau papagalii. Dar abia am apucat să le spun ce m-ai rugat tu şi, dintre ramuri, rând pe rând, au căzut cu toţii morţi la pământ. Iată de ce nu ţi-am putut aduce nici un răspuns.

Cum termină negustorul de grăit toate acestea, papagalul se clătină şi căzu mort, de pe legănuşul său, pe fundul coliviei.

Negustorului i se strânse inima de mila papagalului şi se gândi: „N-ar fi trebuit să-i

povestesc de moartea prietenilor lui".

Luă papagalul de picioruşe şi-l azvârli pe geam. Mai privi un timp la el, adânc îndurerat de moartea lui.

Papagalul îşi întinse însă aripile şi îşi luă zborul! Zbura... spre libertate!

Negustorul pricepu atunci că papagalii cei liberi nu muriseră, se prefăcuseră doar a fi morţi, învăţându-l în felul acesta pe prietenul lor captiv ce trebuie să facă pentru a-şi dobândi libertatea.

CUPRINS

POVEŞTI PERSANE

Corbul cel îndărătnic 5
Povestea fetei de croitor şi a feciorului de împărat 14
Vulpea şi cocoşul 21
O sută de dinari 23

POVEŞTI ARABE

Vulpoiul cel viclean şi corbul 38
Şoarecele şi nevăstuica 51
Broasca ţestoasă şi pescăruşul 54
Păţania unui cocoş 59
Măgarul 67
Tăietorul de lemne 70
Sayd şi Salma 76
Cele trei fire de aur 81
Cei trei fraţi 86
Copiii şi mătuşa cea haină 91
Cele trei trepte 101

POVEŞTI INDIENE

Crocodilul şi maimuţa 112
Mătuşa leopardului 116
Elefantul şi berbecul 119
Fatima şi dervişul 121
Graurul şi bobul de mazăre ..... 13[illegible]
Papagalul cel înţelept ..... 13[illegible]

2450 +
50 TL
2500 lei

Contravaloarea timbrului literar, reprezentând 2% din preţul de vânzare cu amănuntul, se va vira la Uniunea Scriitorilor din România, cont viramental nr.: 45106262, banca: B.C.R. – S.M.B

Redactor: **Maria Morogan**
Tehnoredactor: **Aura Iordache**

Culegere şi paginare computerizată
EDITURA ION CREANGĂ S.A.

Tipar offset executat sub comanda 473/25.11.1996 la
Tipografia Sogend Focşani
Str. Ecaterina Varga nr. 17, tel/fax (037) 627713